

Qeveria e Republikës së Maqedonisë

**KOMISIONI KOMBËTAR PËR
LUFTËN KUNDËR TRAFIKIMIT
ME QENIET NJERËZORE**

**STRATEGJIA KOMBËTARE PËR
LUFTËN KUNDËR TRAFIKIMIT ME QENIET
NJERËZORE DHE EMIGRIMIN ILEGAL
NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË**

**AKSION PLANI KOMBËTAR PËR
LUFTËN KUNDËR TRAFIKIMIT ME QENIET
NJERËZORE DHE EMIGRIMIN ILEGAL
NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË**

2013-2016

On behalf of

Federal Ministry
for Economic Cooperation
and Development

Publikimi dhe përgatitja e këtij dokumenti ishte përkrahur nga GIZ Programi Rajonal për Mbrojtje Sociale dhe Parandalim nga Trafikimi me Qenie Njerëzore në emër të Ministrisë Federale për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim të Gjermanisë (BMZ).
Përmbajtja e këtij publikimi nuk do të thotë patjetër që i përfaqëson shqyrtimet e GIZ Programit ose donatorit.

Të nderuar,

Strategjia kombëtare për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal është dokument i cili parashikon masa dhe aktivitete të institucioneve përgjegjëse të drejtuara kah zbulimi dhe ndjekja e keqbërësve si edhe një qasje (akses) të ndërlikuar për përmirësimin e statusit të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal në Republikën e Maqedonisë.

Strategjia kombëtare dhe Aksion plani kombëtar për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal 2013 – 2016, është dokumenti strategjik i tretë me radhë i përpiluar nga Komisioni Kombëtar në bazë të nevojave nga terreni, dhe i pasqyron (reflekton) tendencat aktuale në Republikën e Maqedonisë.

Aktiviteti i Komisionit për përpilimin e dokumenteve buron edhe nga dedikimi i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë në dhënien e përgjigjes efikase ndaj trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal.

Këta dy dokumenta me përgjigje kombëtare ndaj obligimeve ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë dhe përpjekjet për të bashkuar të gjitha qëndrimet, aktivitetet dhe resurset në një kornizë (kuadër) koherente është qasja e vetme për zhvillimin e qëndrueshëm në avansimin e të drejtave të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore.

Qasje e partneritetit e Komisionit Kombëtar me institucionet relevante, Shoqatat e qytetarëve dhe Organizatat ndërkombëtare është shumë e rëndësishme në krijimin e përmbajtjeve të APK të vitit 2013 – 2016. Gjatë përpilimit janë marrë në konsiderim rekomandimet e Koordinatorit kombëtar, Raportuesit Kombëtar, rekomandimet prej raportit të Departamentit Shtetëror të SHBA gjatë rangimit të Republikës së Maqedonisë në TIER 1 shtetet për vitin 2011, Strategjisë së UE për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore për vitin 2013 – 2016, rekomandimet prej vlerësimit të zbatuar të APK 2009 – 2012 dhe dokumentave të tjera relevante.

APK i ri ofron qasje komplekse në zvogëlimin (reduktimin) e ndjeshmërisë së grupeve të rrezikuara dhe viktimave potenciale të trafikimit të qenieve njerëzore që është edhe përbetimi i Komisionit Kombëtar në aktivitetet e tij programore. Në të njëjtën kohë, APK ofron mekanizma adekuate për tejkalimin e problemeve të trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal, qasje të mirë, respektimin e të drejtave të viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore/ fëmijë dhe emigrantët ilegal dhe parashikon mbrojtjen e tyre përkatëse dhe efikase, duke vendosur gjatë kësaj një qasje sistematike në menaxhimin me të dhënat, mbajtjen e statistikës dhe ndërtimin e praktikave të mira.

Me qëllim që të shqyrtohen dhe ndiqen nevojat specifike të fëmijëve/ viktima si një kategori e ndjeshme e veçantë dhe që të realizohet mbrojtja e tyre në kuadër të APK për 2013 – 2016, janë ndarë aktivitetet të cilat kanë të bëjnë me fëmijët viktima të trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal në shfaqje të veçantë tabelare.

Përpilimi i APK 2013 – 2016 është i mbështetur nga Shoqata gjermane për bashkëpunim ndërkombëtar (GIZ).

Me respekt,

Violeta Jankovska

Koordinator Kombëtar për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrim ilegal

PËRMBAJTJA

Strategjia kombëtare për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal në Republikën e Maqedonisë7

Aksion plani kombëtar për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal në Republikën e Maqedonisë47

Ekstrakt nga Aksion Plani Kombëtar për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal që ka të bëjë me Aksion Planin për luftën kundër trafikimit me fëmijët në Republikën e Maqedonisë..... 63

STRATEGJIA KOMBËTARE PËR
LUFTËN KUNDËR TRAFIKIMIT ME
QENIET NJERËZORE DHE
EMIGRIMIN ILEGAL NË
REPUBLIKËN E MAQEDONISË

SHPJEGUESI I SHPREHJEVE DHE DEFIONICIONEVE TË PUNËS¹

1. Trafikimi me qeniet njerëzore	Sipas nenit 3 (a) nga Protokoli i KB për pengimin, shpartallimin dhe ndëshkimin e trafikimit të qenieve njerëzore, në veçanti me femra dhe fëmijë (Protokoli i Palermos), i cili plotëson Konventën e KB për luftën kundër krimit të organizuar trans-nacional (2000), “trafikim me qeniet njerëzore” paraqet rekrutimin, transportimin, transferimin, ruajtjen ose pranimin e personit, me shfrytëzimin e mjeteve si kërcënimi ose detyrimi me forcë ose përdorimi i forcës ose formave të tjera të detyrimit, rrëmbimit, gjënimit, keqpërdorimit të pozitës së ndjeshmërisë ose dhënies dhe marrjes së pagesës ose përfitimit me qëllim të marrjes të pëlqimit të personit i cili ka kontroll ndaj një personi tjetër, me qëllim të eksploatimit. Eksploatimi përfshin minimum eksploatimin e prostitucionit të personave të tjerë ose forma të tjera të eksploatimit social, punë të dhunshme ose shërbime, skllavëri ose veprime të tjera të ngjashme me skllavërinë, robërim ose largimin e organeve. Sipas nenit 3 (b) nga Protokoli i Palermos i KB, rekrutimi, transportimi, transferimi, ruajtja ose pranimi i fëmijëve me qëllim eksploatimi, do të llogaritet si “trafikim me qeniet njerëzore” edhe në rastet kur nuk janë përfshirë mjetet e dhëna në paragrafin (a). Sipas nenit 3 (b) nga Protokoli i Palermos i KB, “fëmijë” llogaritet secili person i cili nuk ka mbushur 18 vjet.
2. Puna e dhunshme	Sipas Konventa për punën e dhunshme nr. 29 (1930) të OBSH shprehja “punë e dhunshme” domethënë secili lloj i punës i cili është nxjerrë me detyrim nga ndonjë person nën kërcënim për ndonjë ndëshkim dhe për të njëjtën personi nuk është ofruar në mënyrë vullnetare.
3. Robëria	Sipas nenit 1 nga Konventa e KB për robëri (1926), robëria është status ose gjendje e personit mbi të cilin demonstrohet fuqi si e drejtë e pronësisë.
4. Kontrabandimi	Sipas Protokollit të KB për kontrabandimin e emigrantëve nëpërmjet tokës, detit dhe ajrit, i cili plotëson Konventën e KB për luftën kundër krimit të organizuar trans-nacional (2000), “kontrabandimi i emigrantëve” domethënë fitimi, në mënyrë direkte ose indirekte, financiar ose leverdi tjetër materiale nëpërmjet të hyrjes ilegale të personit në shtet në të cilin personi nuk është shtetas ose banor i përhershëm.
5. Emigrimi ilegal	Sipas organizatës ndërkombëtare për emigrim (IOM), emigrimi ilegal ka të bëjë me format më të shpeshta të emigrimit të parregullt, në veçanti hyrje ilegale, qëndrim dhe punë e pautorizuar, dhe definohet si lëvizje e cila shërben jashtë normave rregullative në shtetet në të cilat dërgohen, nëpër të cilat kalohet tranzit dhe të cilat pranojnë emigrantë.

¹ **Burimet e shfrytëzuara:** Shpjeguesi i shprehjeve i IOM; QNPPM, “Udhëzues për përpilimin dhe implementimin e luftës gjithëpërfshirëse kundër trafikimit me qeniet njerëzore”, Programi evropian për fuqizimin e luftës kundër trafikimit me qeniet njerëzore në Evropën Juglindore, 2006, në dispozicion në <http://www.anti-trafficking.net>; Komisioni Kombëtar për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal, Procedurat operative standarde për trajtimin e viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore, 2010.

6. Grupet e rrezikut	Personat e përjashtuar në aspektin social: materialisht të pasiguruar, personat prej komuniteteve etnike të caktuara, persona/ fëmijë të eksploatuar në punë, persona/ fëmijë të cilët kërkojnë lëmshë, persona/ fëmijë me probleme në familje, fëmijë të përjashtuar nga procesi arsimor, fëmijë të cilët jetojnë pa prind/ kujdestar të përcaktuar, fëmijë prej institucioneve, kryes të veprave penale që janë minor të braktisur nga arsimi, viktimat të dhunës në familje.
7. Viktimë e krimit	Sipas Deklaratës së KB të vitit 1985 për parimet themelore të drejtësisë për viktimat e krimit, “viktimë” domethënë një person i cili, në mënyrë individuale ose kolektive, ka përjetuar dëm, përfshirë këtu dëmtimin fizik ose mendor, vuajtje emocionale, humbje ekonomike ose shkelje të rëndësishme të të drejtave themelore të tij, nëpërmjet të veprave të cilat shkelin ligjet penale të cilat vlejné në shtetet anëtare, përfshirë këtu edhe ata ligje të cilat rregullojnë keqpërdorimin penal të fuqisë.
8. Viktima të trafikimit me qeniet njerëzore	Personat të cilët caktohen si viktimat të trafikimit me qeniet njerëzore në pajtim me nenin 3 të Protokollit të KB ose legjislacionit kombëtar për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe persona të cilët janë identifikuar në mënyrë ligjore si viktimat të trafikimit të qenieve njerëzore nga ana e pushteteve përkatëse.
9. Viktimë e mundshme	Personi për të cilët ekzistojnë indikacione se janë viktimat të trafikimit të qenieve njerëzore, por të cilët zyrtarisht nuk janë identifikuar nga ana e organeve kompetente (përmbushin kriteret e Protokollit të KB për trafikimin e qenieve njerëzore).
10. Mekanizmi kombëtar për udhëzim	Sistem i bashkëpunimit nëpërmjet të cilit institucionet kombëtare i përmbushin përgjegjësitë e tyre për mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të njeriut të viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore. Kjo është e lidhur me vendosjen e mekanizmave në nivel kombëtar, ashtu që të mundet të sigurojë sistemin efikas të identifikimit, udhëzimit, pranimit, ndihmës dhe mbrojtjes së viktimave. Zyra e Mekanizmit kombëtar për udhëzim funksionon në kuadër të Ministrisë për punë dhe çështje sociale nga shtatori i vitit 2005.
11. Mekanizmi trans-nacional për udhëzim	Mekanizma dhe sisteme të cilët janë përpiluar për ndihmë gjithpërfshirëse dhe mbështetje trans-nacionale për viktimat. Mekanizmat trans-nacionale për udhëzim lidin tërë procesin për udhëzim nga identifikimi fillestar deri te kthimi dhe ndihmë në shtetet e tranzitimit, shtetet e destinimit dhe shtetet e origjinës, përfshirë këtu bashkëpunimin midis institucioneve qeveritare të ndryshme dhe akterëve joqeveritar.

12. Procedurat operative standarde	POS për mënyrën e veprimit me viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore rregullojnë veprimet, procedurat dhe mënyrat e sigurimit të ndihmës dhe mbrojtjes së të gjitha viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore nëpërmjet të një qasje gjithëpërfshirëse të bazuar në të drejtat e njeriut dhe fokusohen te viktimat në formë të kornizës institucionale për bashkëpunim. Masat e POS përfshijnë sferat vijuese: – Identifikimi i iktimata të trafikimit të qenieve njerëzore; – Statusin juridik të viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore; – Ndihma e viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore para se të kthehen si edhe masat për integrim në shtetin e destinimit; – Kthimi i viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore; – Ndihma dhe ri-integrimi i viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore pas kthimit – në vendin e origjinës; – Procedurat penale në të cilat janë përfshirë viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore si dëshmitarë; – Kompensimi i dëmit.
13. Mbrojtja dhe masat	Masat, programet dhe shërbimet të cilat kanë për qëllim rehabilitimin e viktimave, sipas nenit 6 të Protokoliit të Palermos të KB. Këta masa mund të jenë të ofruara nga organizatat joqeveritare, qeveritare dhe ndërkombëtare në shtetet e destinimit, tranzitimit dhe origjinës. Këta masa mund të përfshijnë – por nuk janë të kufizuara në – vendosjen, mbrojtjen mjekësore, ndihmë psikologjike, edukim, trajnime profesionale, punësim, ndihmë juridike dhe transportim.
14. Ri-integrimi	Ri-integrimi i viktimave është bashkimi përsëri i tyre me familjen, komunitetin ose integrimi i tyre në komunitetin e ri. Përveç vetë aktit të kthimit, kjo gjithashtu, përfshin integrimin e viktimës në mjedisin social me zgjidhje afatgjate sociale dhe ekonomike.
15. Kthimi	Kthimi i një personi në shtetin e tij/ të saj dhe/ ose komunitetin e origjinës. Në kontekst të aktiviteteve për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore, kthimi nuk domethënë vetëm transportim fizik të viktimës, por gjithashtu, edhe mekanizma të cilat sigurojnë kthim të sigurt dhe me dinjitet.
16. Livruet/ ofruet të shërbimeve	Personel profesional prej institucioneve dhe organizatave kompetente të cilat sigurojnë shërbime për viktimat e trafikimit të qenieve njerëzore (punëtorë social, psikologë, pedagogë, juristë, punëtorë shëndetësor dhe të tjerë).
17. Vendpranimi/ Qendër për vendosje	Objekte të cilat sigurojnë vendosjen e përkohshme të viktimave të mundshme dhe viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore të llojit të hapur dhe të mbyllur dhe ofrojnë vendosje afatshkurte dhe/ ose afatgjate.
18. Mbrojtja e dëshmitarëve	Masat e sigurisë të nevojshme për sigurimin e sigurisë të viktimave gjatë procedurave gjyqësore. Mbrojtja e dëshmitarëve mund të ofrohet para, gjatë dhe/ose pas përfundimit të procedurës penale dhe mund të përfshijë një masa ose më tepër masa të parashikuara me Ligjin për mbrojtjen e dëshmitarëve.

LISTA E SHKURTESAVE (AKRONIMEVE)

APK	Aksion plani kombëtar
BZHA	Biro për zhvillimin e arsimit
DAP	Drejtoria e të Ardhurave Publike
DEIKK	Departamenti për emigrimin ilegal dhe krimin tejkuftar
EJL	Evropa Juglindore
GIZ	Shoqata gjermane për bashkëpunim ndërkombëtar
GJTHSH1	Gjykata Themelore Shkup 1
IOM	Organizata ndërkombëtare e emigrimit
IPA	Instrument për ndihmë para bashkëngjithjes
ISHP	Inspektorati shtetëror i punës
KB	Kombet e Bashkuara
KE	Këshilli i Evropës
KK	Komisioni Kombëtar
KP	Kodi Penal
MARRI	Iniciativa rajonale për emigrim, strehim dhe refugjatë
MASH	Ministria e arsimit dhe shkencës
MD	Ministria e drejtësisë
MF	Ministria e financave
MKU	Mekanizmi kombëtar për udhëzim
MPB	Ministria e punëve të brendshme
MPJ	Ministria e punëve të jashtme
MPPS	Ministria e punës dhe politikës sociale
MSH	Ministria e shëndetësisë
MTU	Mekanizëm transnacional për udhëzim
NJTQNJKE	Njësia për trafikimin e qenieve njerëzore dhe Kontrabandimin e emigrantëve
NJVL	Njësi të vetëqeverisjes lokale
OSBE	Organizata për Sigurim dhe Bashkëpunim në Evropë
PDK	Përfaqësi diplomatike - konzullare
POS	Procedurat operative standarde
PP	Prokuroria Publike
QNPPM	Qendra ndërkombëtare për përpilimin e politikave migruese
QPS	Qendra për punë sociale
QPVTQNJ	Qendra për Persona Viktimë të Trafikimit me Qeniet Njerëzore
RK	Raportuesi kombëtar
RM	Republika e Maqedonisë
SÇE	Sekretariati për çështjet evropiane
SÇKE	Sektori për çështjet kufitare dhe emigrimet
SHQ	Shoqata të qytetarëve
UE	Unioni Evropian
UNICEF	Fondi ndërkombëtar për fëmijët i Kombeve të Bashkuara
UQM	Universiteti Qirili dhe Metodi

HYRJE

Qëllimi dhe metodologjia për përpilimin e Strategjisë kombëtare dhe Aksion planit për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal për 2013 - 2016

Misioni dhe detyrat

Përpilimi i Strategjisë Kombëtare dhe Aksion Planit për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal 2013 – 2016 është aktivitet i cili buron nga dedikimi i Qeverisë për përgjigje funksionale dhe efikase ndaj trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë obligohet për implementimin e suksesshëm të qëllimeve dhe detyrave strategjike të strategjisë kombëtare, sepse ata janë hapa thelbësore për pranimin e shtetit në Unionin Evropian.

Edhe përkundër avancimit të Republikës së Maqedonisë në përforcimin e sundimit të së drejtës, sigurisë dhe reformave institucionale, trafikimi me qeniet njerëzore mbetet formë e krimit të organizuar i cili paraqet rrezik për sigurinë dhe stabilitetin e Republikës së Maqedonisë e cila aktualisht paraqet shtet të origjinës, tranzitimit dhe shtet të destinimit.

Prandaj qëllimi i kësaj Strategjie Kombëtare për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal është që të nxirret mirëkuptimin e përbashkët për detyrat kryesore dhe vlerat thelbësore të të drejtave të njeriut në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore në Republikën e Maqedonisë. Misioni i saj është që të caktojë prioritetet strategjike në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore, të definojë detyrat specifike dhe institucioneve/ organizatave përgjegjëse, si edhe t'i harmonizojë aktivitetet ndër – institucionale për arritjen e qëllimeve të caktuara, si në nivel lokal ashtu edhe në nivel kombëtar.

Misioni, gjithashtu, është që të sigurojë përmirësimin e cilësisë së shërbimeve të cilat ju livrohen viktimave dhe të intensifikohet investigimi (hetimi), ndjekja penale dhe dënimi i keqbërësve. Aksion Planit Kombëtar ka për qëllim të planifikojë aktivitete të koordinuara të të gjitha palëve dhe akterëve të interesuar, por, edhe të sigurojë mbështetje të gjerë politike dhe financiare për implementimin e aktiviteteve të parashikuara me planin.

Aksion Planit Kombëtar përmban katë sfera: **korniza mbështetëse, prevenimi, mbështetja dhe mbrojtja e viktimave dhe emigrantëve dhe procedurën para hetuese dhe penale të trafikimit me qeniet njerëzore dhe kontrabandimin**

e emigrantëve. Në të janë caktuar qëllimet, rezultatet e pritura, aktivitetet e caktuara prioritare të institucioneve/ organizatave në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal, është përcaktuar korniza kohore për realizimin, janë theksuar treguesit dhe janë parashikuar implikimet fiskale. Më këtë që u tha është planifikuar zbatimi aktiv i politikave dhe gjetja e drejtimeve për përgjigje më efikase ndaj modaliteteve dhe tendencave të ndryshme të trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal.

1. Metodologjia e përpilimit

Strategjia kombëtare 2013 – 2016 dhe aksion Planit kombëtar ishin përpiluar nga Grupi punues Ndër-sektorial të formuar nga ana e Komisionit kombëtar në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal, që është i përbërë nga përfaqësues të institucioneve qeveritare, organizatave qytetare dhe ndërkombëtare², në bazë të vlerësimit paraprak të realizuar për përmbushjen e strategjisë Kombëtare dhe Aksion Planit Kombëtar 2009 – 2012 nga ana e vlerësuesit të pavarur.

Duhet të theksohet se reformat juridike dhe aktivitetet e planifikuara nga ana e Qeverisë së republikës së Maqedonisë, kryesisht ishin të implementuara me sukses. Në bazë të këtyre hapave pozitive, Raporti për vitin 2009, 2011 dhe 2012 i përgatitur nga Departamenti Shtetëror i SHBA, mundësoi hyrjen e vendit në TIER 1 grupin e shteteve të cilat i përmbushin kushtet për luftë të suksesshme kundër trafikimit të qenieve njerëzore³. Gjithsesi, edhe më tutje duhet që të arrihet përparim dhe Qeveria e Republikës së Maqedonisë është tërësisht e vetëdijshme për nevojën për avancimin e mëtutjeshëm të aktiviteteve për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal.

Me këtë Strategji kombëtare është implementuar përpjekjen e Komisionit Evropian me të cilën vendoset përqendrimi në masat konkrete të cilat do të mbështesin implementimin e Direktivës për pengimin dhe luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal dhe mbrojtjen e viktimave të saj⁴ 2011/36/EU. Direktiva përveç të tjerave parashikon sanksionimin e fuqizuar të veprave penale të trafikimit të qenieve njerëzore nëpërmjet të marrjes së pronësisë të fituar në mënyrë joligjore për personat me dënim fuqiplotë për vepër penale trafikim të qenieve njerëzore.

Strategjia kombëtare për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal 2013 – 2016 është përpiluar edhe sipas eksperiencës së

² Shiko anëtarët e grupit Punues në Shtojcën II.

³ Sipas metodologjisë të shfrytëzuar në TIP raportin, shtetet mund të vendosen në Tier 1, Tier 2 (lista pasqyruese) ose Tier 3. Tier 1 shtetet qeveritë e të cilave në tërësi përmbushin standardet ndërkombëtare për çrrënjëzimin e trafikimit me qeniet njerëzore, Tier 2 shtetet qeveritë e të cilave nuk i përmbushin standardet ndërkombëtare, por bëjnë përpjekje të rëndësishme që t'i realizojnë ata, Tier 3 shtetet qeveritë e të cilave nuk i përmbushin standardet minimale, dhe nuk bëjnë përpjekje që t'i realizojnë të njëjtat.

⁴ Direktiva 2011/36/EU për pengimin dhe luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe mbrojtja e viktimave prej saj, OJ 15.04.2011, L 101.

fituar në implementimin e politikave dhe masave të mëparshme në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal nga institucionet kombëtare, organizatat ndërkombëtare dhe shoqatat e qytetarëve, përgjegjëse për implementimin. Aplikimi i parimeve të transparencës dhe pjesëmarrjes të të gjitha palëve të interesuara përgjegjëse për implementimin është me rëndësi të jashtëzakonshme në përpjekjet për arritjen e rezultateteve të planit të trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal në Republikën e Maqedonisë. Pjesëmarrja e përbashkët në përpilimin e Strategjisë dhe APK mundëson dhe obligon përfshirjen e tyre aktive në implementimin e aktiviteteve në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore.

Ishin marrë në konsiderim edhe analizat edhe rekomandimet prej Raportit të UE për avancimin e shtetit për vitin 2011 dhe Raporti i Departamentit shtetëror të SHBA për vitin 2011 për trafikimin e qenieve njerëzore, Strategjia e UE për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore 2009 – 2012, rekomandimet e Koordinatorit kombëtar dhe Raportuesit kombëtar, rekomandimet e fituara nga vlerësimi i realizuar të APK për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal për vitin 2009 – 2012 dhe APK për luftën kundër trafikimit me fëmijë dhe praktikatat e mira të adoptuara në përpilimin e dokumentit nga ana e anëtarëve të Grupit punues me ekspertizë teknike të siguruar nga ana e GIZ⁵.

Kontribut në përpilimin e strategjisë kombëtare dhe APK dhanë edhe hulumtimet e gjera sistematike dhe analizat e zbatuara me mbështetjen e GIZ në vitin 2012, të cilat kanë të bëjnë me: kornizës ligjore ndërkombëtare dhe kombëtare për tejkalimin e varfërisë me fokus të veçantë në trafikimin e qenieve njerëzore, vlerësimi i varfërisë dhe hartimi i grupeve të ndjeshme me fokus të veçantë në trafikimin e qenieve njerëzore dhe programet kombëtare dhe përfitimet në kuadër të sistemit të mbrojtjes sociale në Republikën e Maqedonisë. Të njëjtat i definojnë edhe pikat kyçe për përcaktimin e prioriteteve, politikave dhe aktiviteteve strategjike dhe metodologjinë për përpilimin e Strategjisë kombëtare dhe Aksion Planin kombëtar.

2. Karakteristikat kyçe inovative të Strategjisë kombëtare për vitin 2013 – 2016 dhe Aksion Planit kombëtar për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal

Fokusi i Strategjisë kombëtare dhe Aksion Planit kombëtar për 2013 – 2016 është në përputhje me Strategjinë e UE për çrrënjëzimin e trafikimit të qenieve njerëzore 2012 – 2016.

⁵ Komisioni evropian, raporti për avancimin, SEC (2008) 2695, 5 nëntor 2008; Departamenti Shtetëror i SHBA, TIP Raporti 2008.

Strategjia e UE identifikon **pesë prioritetet** në të cilat duhet të fokusohet Strategjia kombëtare në ballafaqimin me problemin e trafikimit të qenieve njerëzore. Përpiqet për aksione të përbashkëta të të gjithë akterëve, përfshirë këtu edhe organizatat ndërkombëtare, shoqërinë qytetare dhe sektorin privat. Në këtë drejtim si aktivitete prioritare i thekson si vijon:

- Identifikimi, mbrojtja dhe ndihma e viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore;
- Fuqizimi i parandalimit të trafikimit të qenieve njerëzore;
- Ndjekje penale më e madhe e trafikantëve me qeniet njerëzore;
- Koordinim dhe bashkëpunim i rritur midis akterëve kyç dhe harmonizim të politikës;
- Njohuri më të mëdha dhe përgjigje efektive ndaj problemeve të reja të shfaqur të cilat kanë të bëjnë me të gjitha format e trafikimit të qenieve njerëzore.

Strategjia kombëtare 2013-2016 dhe Aksion Plan i kombëtar i Republikës së Maqedonisë shfrytëzon politikën tanimë të vendosur e cila jep praktika të mira në zbatimin e e Strategjisë kombëtare dhe Aksion Planeve të përparshëm, ndërsa në të njëjtën kohë jep drejtime në zhvillimin e *qasjeve të reja ligjore dhe institucionale* në ndjekjen e natyrës së ndryshueshme të trafikimit të qenieve njerëzore.

2.1 Karakteristikat kyçe inovative të Strategjisë kombëtare dhe Aksion Plan kombëtar

Edhe pse deri tani lufta kundër trafikimit të qenieve njerëzore para së gjithash përqendrohet në trafikimin e qenieve njerëzore me qëllim të eksploatimit seksual, Qeveria e Republikës së Maqedonisë e shqyrton nevojën për një spektër më të gjerë të aktiviteteve në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore, me qëllim që të përfshin edhe format e tjera të saj, në veçanti *eksploatimin e punës, kërkuesjen lëmshë dhe martesat e detyrueshme*.

Rëndësi e veçantë i është dedikuar çështjes së trafikimit të fëmijëve, në pajtim me rekomandimet e dhëna nga ana e Nëngrupit të luftës kundër trafikimit të fëmijëve.

Në kuadër të **Kornizës mbështetëse**, karakteristikat kyçe inovative janë:

- *Formimi i Komisioneve lokale për trafikimin me qeniet njerëzore në bashkëpunim me njësitë e vetëqeverisjes lokal;*
- *Vendosja e ekipeve të lëvizshme në nivel lokal për identifikim, ndihmë dhe mbështetje të viktimave potenciale dhe grupeve të rezikut;*

- *Sigurimi i mbrojtjes shëndetësore falas dhe mbrojtjes juridike falas për viktimat e trafikimit me qeniet njerëzore;*
- *Themelimi i fondit shtetëror për dëmshpërblimin e viktimave;*
- *Viktimat potenciale të identifikuar të trafikimit me qeniet njerëzore midis emigrantëve ilegal;*
- *Themelimi i bazës së centralizuar të të dhënave për viktimat dhe keqbërësit me të dhëna të siguruar lidhur me dimensionin gjinor të trafikimit me qeniet njerëzore.*

Në kuadër të **Parandalimit** karakteristikat kyçe inovative janë:

- *Organizimi i fushatave për reduktimin e kërkesës për shfrytëzimin e shërbimeve prej viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët;*
- *Fuqizimin ekonomik të grupeve të ndjeshme për lehtësimin e qasjes deri te tregu i punës (kualifikim shtesë, ri-kualifikim, punësim).*

Në kuadër të **Mbështetjes së viktimave dhe emigrantëve** karakteristikat kyçe inovative janë:

- *Efikasiteti i shtuar në identifikimi, udhëzimin dhe mbrojtjen nëpërmjet të përpilimit të treguesve të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët sipas llojeve të eksploatimit.*

Në kuadër të **Procedurës para-hetimore të trafikimit me qeniet njerëzore dhe kontrabandimit të emigrantëve** karakteristikat kyçe inovative janë:

- *Realizimi i suksesshëm i investigimeve ndërkombëtare nëpërmjet të themelimit të EPI (ekipeve të përbashkëta investiguese) për trafikimin me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal.*

Monitorimi dhe vlerësimi objektiv i implementimit adekuat të aktiviteteve të planifikuara është pjesë përbërëse e strategjisë dhe pjesa kyçe e suksesit të saj.

3. Fuqizimi i veglave dhe politikave tanimë ekzistuese

Koordinimi i fuqizuar midis institucioneve për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore në nivel qendror dhe lokal dhe fuqizimi i bashkëpunimit rajonal dhe ndërkombëtar

Karakteristika kryesore e APK në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal 2013 – 2016 është bashkëpunimi midis institucioneve në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore në nivel qendror dhe lokal.

Roli koordinues i fuqizuar i të gjitha aktorëve të ngërthyer në involvimin e aktiviteteve në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore me koordinim të

fuqizuar midis nivelit qendror dhe lokal. Për koordinim në nivel lokal formohen këshillat lokale.

Qeveria, gjithashtu, përpiqet për fuqizimin e mëtutjeshëm të bashkëpunimit bilateral dhe rajonal me shtetet fqinje – në veçanti midis institucioneve për zbatimin e ligjit dhe pushtetin gjyqësor – sepse një strategji efikase në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore para së gjithash mbështetet në bashkëpunimin ndërkombëtar të fuqishëm operativ dhe strategjik. Në atë drejtim do të nënshkruhen protokollë midis shteteve nënshkruese të Konventës së Vjenës, marrëveshje për ri-admisim dhe protokollë për implementim si edhe takime rajonale dhe vizita studimore me qëllim të këmbimit të praktikave të mira.

Fokusi i fuqizuar në identifikimin dhe programet të akomoduar individualisht për pengimin e viktimizimit sekondar

Aktivitetet e parashikuar me APK për 2013 – 2016 do t'i përmirësojnë procedurat ekzistuese për identifikimin e viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal nëpërmjet të **profesionistëve të aftësuar kompetent**.

Do të përforcohen kapacitetet në nivel lokal dhe koordinimi midis institucioneve duke përfshirë edhe sektorit qytetar me vendosjen e ekipeve të lëvizshme në nivle lokal për identifikim, *ndihmë dhe mbështetje të viktimave potenciale dh grupeve të rrezikut*.

Qeveria do të përpiqet për përmirësimin e mëtutjeshëm të mbrojtjes së viktimave në periudhën e qendrimit, me çka do të mundësojë që secila viktimë të fitojë ndihmë juridike falas dhe mbrotje shëndetësor falas.

Planet individuale për ndihmë do të akomodohen sipas nevojave të secilës viktimë, me qëllim që të mundësohet proces i suksesshëm i rehabilitimit dhe ri-integrimit.

Mekanizmat për kompensim do të jenë tërësisht efektiv me miratimin dhe implementimin e Ligjit për fodnin shtetëror për dëmshpërblimin e viktimave.

Qeveria obligohet të realizojë programe praktike për *fuqizimin ekonomik të viktimave* me lehtësimin e qasjes deri te tregu i punës nëpërmjet të kualifikimit shtesë, rikualifikimit dhe punësimit të anëtarëve të grupeve të ndjeshme.

Avancimi i procedurës investiguse dhe përpjekjet për ndjekje penale – MPB

Rregullativa ligjore për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore vazhdimisht po zhvillohet në vitet e kaluara dhe ofron kornizë efikase në luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore. Përveç kësaj, Qeveria ndërmorri masa për fuqizimin e kapaciteteve të institucioneve kompetente për ndjekjen e keqbërësve.

Me ndryshimet e Ligjit për Prokurorinë Publike është themeluar Prokuroria Publike Themelore për ndjekjen e krimit të organizuar dhe korrupsionit, si edhe ndryshimet në Ligjin për Gjykatat përgjegjësisë për ndjekjen e veprave penale në sferën e trafikimit të qenieve njerëzore i është shënë Gjykatës Themelore Shkupi 1, me çka mundësohet specializimi dhe efikasitet më i madh në udhëheqjen e procedurave. Me miratimin e Ligjit të ri për procedurë penale në nëntor të vitit 2010 procedura investiguese ju dha në besim prokurorisë Publike, themelohet Policia Gjyqësore e cila është përgjegjëse për zbulimin e veprave penale dhe keqbërësve, gjë e njëjtë që në mënyrë funksionale është e nënshtruar pranë Prokurorisë Publike.

Me këta ndryshime thelbësore pritet përmirësimi i cilësisë së investigimeve të cilat do t'i realizojë Policia Gjyqësore në bashkëpunim direkt me Prokurorinë përkatëse Publike.

Masat e veçanta investiguese si vegël juridike gjatë udhëheqjes së investigimeve nga ana e Prokurorisë Publike dhe Policisë gjyqësore do të mundësojnë sigurimin e dëshmive cilësore kundër keqbërësve.

Aktivitetet për ngritjen e qëndrueshme të kapaciteteve parashikohen me Aksion Planin Kombëtar të ri në kuadër të institucioneve kompetente për trajni – siç është Akademia për trajnimin e gjykatësve dhe prokurorëve – me qëllim të tejkalimit të mangësive ekzistuese logjistike dhe shfrytëzimin joadekuat të dispozitave ligjore ekzistuese, në veçanti në lidhje me shfrytëzimin e masave speciale tanimë ekzistuese për investigim dhe mbrojtjen e dëshmitarëve⁶. Aksion plani i ri, gjithashtu, përfshin masa kyçe me të cilat përforcohet statusi i viktimës gjatë procedurës gjyqësore.

4. Orientimet strategjike të cilat kanë të bëjnë me përmirësimin e parandalimit, mbrojtjes, kthimit të sigurt në atdhe dhe rehabilitimit të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal sipas Aksion planit kombëtar për 2013 - 2016

Tendenca e trafikimit me qeniet njerëzore në Republikën e Maqedonisë në periudhën e kaluar tregon ndryshime të rëndësishme në numrin dhe profilin e personave të trafikuar në/ nëpërmjet dhe nga territori i Republikës së Maqedonisë. Duhet t'i kushtohet vëmendje në studimin e llojeve “të reja” të trafikimit me qeniet njerëzore, përfshirë këtu eksploatimin në punë, kërkimin lëmoshë dhe kurrorëzimin e detyrueshëm sepse numri më i madh i viktimave të identifikuar janë viktimat të “llojeve të reja” të trafikimit me qeniet njerëzore me njerëz të cilët në të njëjtën kohë janë edhe persona të mitur.

⁶ Shiko raportin i avancimit i UE për vitin 2008; Koalicioni të gjithë për gjykim të drejtë, “trafikimi i qenieve njerëzore dhe emigrimi ilegal shikuar nga ana e ahtreëve kyç në procedurën penale”, dhjetor 2008.

Orientimet strategjike të cilat kanë të bëjnë me përmirësimin e parandalimit përqendrohen në: Identifikimin e arsyeve të paraqitjes së fenomenit të trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijë dhe emigrimin ilegal edhe në atë drejtim do të zhvillohet hulumtimi dhe analiza për identifikimin e rreziqeve dhe grupeve të rrezikuara për trafikimin me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal me fokus te fëmijët, me çka edhe do të vendosen prioritetet për përmirësimin e aktiviteteve për prevenim. Ngritja e vetëdijes publike lidhur me trafikimin e fëmijëve dhe fuqizimin e kapaciteteve të institucioneve/ organizatave kompetente si edhe medias për realizimin e aktiviteteve parandaluese do të zbatohen nëpërmjet të trajnimeve. Ngritja e vetëdijes publike do të realizohet nëpërmjet të fushatave për zvogëlimin e kërkesës për shfrytëzimin e shërbimeve prej viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët. Parandalimi do të përfshijë edhe masat specifike për fuqizimin ekonomik të grupeve të ndjeshme për qasjen deri te tregu i punës me kualifikim shtesë, rikualifikim dhe punësim.

Mbrojtja e viktimave dhe emigrantëve do të përmirësohet me sigurimin dhe implementimin e bazës ligjore për ndihmës juridike falas të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore dhe sigurimit të shërbimeve sociale të vazhdueshme të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore, si edhe miratimin e Ligjit për fondin shtetëror për dëmshpërblimin e viktimave.

Ndihma dhe mbrojtja direkte e viktimave dhe emigrantëve do të jepet në Qendrën për personat viktimë të trafikimit me qeniet njerëzore dhe Qendrën e pranimit për të huaj,ku do t'ju sigurohet pako standarde e shërbimeve për nevojat themelore, ndihmë juridike, shëndetësore dhe psiko-sociale dhe inkuadrim në procesin arsimor.

Integrimi i viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët në mjediset sociale do të realizohet nëpërmjet të përpilimit të programit të unifikuar për ndihmë, mbështetje dhe ri-integrim të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore dhe revidimin e programit për ri-integrim dhe resocializimin e fëmijëve, si edhe nëpërmjet të zhvillimit të formave alternative të mbrojtjes.

Në kontekst të mbrojtjes së viktimave dhe emigrantëve ilegal do të sigurohen mjete për ri-atdhesimin e tyre. Kthimi i sigurt i viktimave të huaj të trafikimit me qeniet njerëzore do të realizohet me ndihmën e organizatave ndërkombëtare në shtetet amë.

Do të përpilohen kriteret për zgjedhjen e shoqatave të qytetarëve të cilat do të inkuadrohen në mbrojtjen e viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe të njëjtët do të jenë partnerë të institucioneve në sigurimin e shërbimeve të përmendura.

I. PARIMET KRYESORE TË STRATEGJISË KOMBËTARE DHE AKSION PLANIT KOMBËTAR PËR LUFTËN KUNDËR TRAFIKIMIT ME QENIET NJERËZORE DHE EMIGRIMIT ILEGAL

Strategjia kombëtare dhe APK për vitin 2013 – 2016 tërësisht janë në përputhje me parimet kyçe të cilat e rregullojnë implementimin e Rezolutës qeveritare për politikën migruese në Republikën e Maqedonisë 2009-2014⁷, e ndjekin strukturën e bazuar në standardet ndërkombëtare dhe standardet e UE⁸, strategjinë e UE për 2013 – 2016 dhe Modelet e aktiviteteve gjithëpërfshirëse në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore prej QNPPM⁹.

Parimet udhëheqëse pasqyrohen nëpërmjet të sferave dhe qëllimeve strategjike të definuar sipas katër komponenteve kryesore të aktiviteteve në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore, gjegjësisht **kornizës mbështetëse, parandalimit, mbështetjes dhe mbrojtjes së viktimave dhe emigrantëve dhe procedurave para hetuese dhe penale të trafikimit me qeniet njerëzore dhe kontrabandimin e emigrantëve.**

Parimi i 1-rë. Përgjegjësia e Qeverisë për Strategjinë

Qeveria e Republikës së Maqedonisë **merr përgjegjësinë dhe kompetencën e plotë** në përcaktimin e qëllimeve, implementimit të aktiviteteve dhe arritjes së rezultateteve prej aktiviteteve të realizuara si përgjigje kombëtare ndaj problemit të trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrit ilegal.

Përgjegjësia e Qeverisë edhe në periudhën e ardhshme është që të kryejë shpërndarjen e mjeteve financiare për mbulimin e shërbimeve juridike, shëndetësore dhe sociale të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore. Gjithashtu është e nevojshme që të merret në konsiderim rënia e mbështetjes financiare nga ana e komunitetit ndërkombëtar dhe sigurimit në kohë të duhur të qëndrueshmërisë për realizimin e aktiviteteve në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore.

⁷ Sipas kësaj rezolute, politika migruese e shtetit udhëhiqet sipas parimeve kyçe vijuese:

- Konzistenca – harmonizimi i politikave specifike (politikave për menaxhimin e proceseve migruese; politika e cila prek diasporën; politika migruese; politika për mbrojtjen e refugjatëve; strehimi politik, politika e integritetit) midis tyre edhe me politikën migruese në aspektin e gjerë;
- Kompatibiliteti – harmonizimi i politikës migruese me politikën ekonomike, sociale, demografike dhe kulturore në Republikën e Maqedonisë. Verifikimi i masave të miratuara midis qëllimeve të politikave të lartpërmendura, efikasiteti i masave të miratuara, ndikimi i politikës migruese dhe akomodimi i ndryshimeve në proceset migruese;
- Transparenca – në implementimin e politikave të dhëna dhe politikës së përgjithshme migruese të procedurave administrative dhe tatimeve publike, me qëllim të fitimit të besimit dhe mbështetjes publike;
- Qëndrueshmëri – në aspektin e planit, përgatitjes dhe monitorimit të implementimit të politikës migruese.

⁸ Aksion Plan i UE për praktikën, standardet dhe procedurat më të mira për shpartallimin dhe parandalimin e trafikimit me qeniet njerëzore, OJ C 311, 9 dhjetor 2005, faqe 1.

⁹ QNPPM “Udhëzuesi për përpilimin dhe implementimin e luftës më të gjerë kundër trafikimit të qenieve njerëzore”, Programi evropian për fuqizimin e luftës kundër trafikimit të qenieve njerëzore në Evropën Juglindore, 2006 në dispozicion në <http://www.anti-trafficking.net>.

Prandaj, është e nevojshme që të sigurohet qëndrueshmëria e aktiviteteve për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore nëpërmjet të mobilizimit të shtuar të resurseve njerëzore dhe financiare, si edhe trajnimet e vazhdueshme të cilat do të mundësojnë rritjen e qëndrueshmërisë së diturive me të cilat do të fuqizohen kapacitetet e institucioneve/ organizatave kompetente për implementimin e aktiviteteve.

Parimi i 2-të. Pjesëmarrja e sektorit qytetar

Lufta kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal nuk është përgjegjësi tërësisht vetëm e institucioneve të Qeverisë. Qeveria e Republikës së Maqedonisë konfirmon se edhe përpilimi edhe implementimi i programeve dhe masave në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore duhet detyrimsht të inkluadrojë edhe palët e interesuara të cilat janë të pavarura nga shteti dhe të cilat janë jashtë administratës qeveritare dhe publike, Shoqatat e qytetarëve luajnë rol aktiv në *implementimin e hulumtimeve dhe analizave, zbatimin e aktiviteteve parandaluese, sigurimin e ndihmës dhe mbështetjes për viktimat në Vendpranimet dhe në procesin e reintegrimit në mjedisin social.*

Qeveria e Republikës së Maqedonisë obligohet që të ndërtojë marrëdhënie partnere me Shoqatat e qytetarëve të cilat tregojnë siguri dhe profesionalizëm nëpërmjet të përpilimit të kriterëve për selektimin e shoqatave të qytetarëve të cilat do të jenë të inkluadruar në ndihmën dhe mbrojtjen e viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore.

Parimi i 3-të. Trajtimi i viktimave i bazuar në të drejtat e njeriut

Strategjia kombëtare në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore në mënyrë normative dhe operative mbështetet në standardet ndërkombëtare për të drejtat e njeriut, në veçanti të atyre të përfshira në Konventën Evropiane për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive elementare, si edhe protokollëve gjegjë¹⁰.

- E drejta në jetë (neni 2);
- E drejta për të mos qenë i nënshtruar në turturim, trajtim jonjerëzor dhe degradues (neni 3);
- Ndalimi i skllavërisë dhe punës së dhunshme (neni 4);
- E drejta për të mos qenë i mbajtur peng në mënyrë joligjore (neni 5)
- E drejta e gjykimit korrekt (neni 6)

Qeveria e Republikës së Maqedonisë konfirmon se mekanizmat kombëtare për identifikim, mbrojtje dhe udhëzim të viktimave, si edhe e tërë procedura gjyqësore, tërësisht janë në pajtim me këtë qasje të të drejtave të njeriut. Qeveria

¹⁰ Konventa për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive elementare, përpiluar në Romë, 4. XI.1950, Vargu i kontratave të Këshillit të Evropës nr. 44.

e Republikës së Maqedonisë përpiqet kah *avancimi i mëtutjeshëm për mbrojtjen e të drejtave të viktimave* në drejtim të sigurimit të informatave juridike, mbrojtjes fizike dhe juridike, ndihmës materiale dhe kompensimit të cilat dërgojnë kah mundësimi i integritetit dhe rehabilitimit tq qëndrueshëm të tyre në shoqëri.

Parandalimi i trafikimit me fëmijë dhe mbrojtja adekuate është prioritet i vazhdueshëm i Qeverisë dhe është identifikuar si njëra nga sifdat kyçe për periudhën vijuese.

Parimi i 4-të. Koordinimi ndër-disiplinor dhe qasje participative

Masat e inkuadruara në Aksion planin kombëtar 2013-2016 realizohen nëpërmjet të pjesëmarrjes aktive të palëve të interesuara në implementimin e saj.

Për realizimin e suksesshëm të masave të planifikuara nevojitet **koordinimi interdisiplinor me kombinimin e njohurove dhe profesionalizmit me çka sigurohet qasja participative e disiplinave të ndryshme. Qeveria është përgjegjëse për promovimin dhe koordinimin e përpjekjeve multi-institucionale dhe gjithpërfshirëse** dhe pjesëmarrjen aktive të të gjitha palëve të interesuara në implementimin e saj.

Parimi i 5-të. Qëndrueshmëria

Strategjia Kombëtare wshtw e konceptualizuar si platformw e qvllimeve dhe detyrave tw qarta, mirw tw definuar dhe reale tw cilat dwrgojnw kah pjeswmarrja aktive e tw gjitha palwve tw interesuara nw implementimin e saj.

Qeveria wshtw wrgjegjwse pwr pwrpilimin e sistemit tw monitorimit i cili e vlerwson implementimin e APK, si nga perspektiva kuantitative ashru edhe nga ajo kualitative.

Kjo siguron që *strukturat dhe veglat të durojnë nëpër tërë periudhën nëpërmjet të shpërndarjes të resurseve përkatëse financiare dhe njerëzore, të akomoduar sipas kushteve të ndryshueshme.*

II ANALIZA E GJENDJES DHE VLERËSIMI I KORNIZËS EKZISTUESE INSTITUCIONALE

1. Tendencat e Trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigimin ilegal në Republikën e Maqedonisë

Analiza e gjendjes

Analiza e gjendjes së tanishme është e drejtuar kah sigurimi i fotografisë gjithpërfshirëse të tendencave të trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal në Republikën e Maqedonisë. Sipas hulumtimit e realizuara deri tani prej palëve të interesuara kombëtare dhe ndërkombëtare, në vazhdim vlerësohet se trafikimi me qeniet njerëzore brengos më së tepërmi në shtetet me ndjeshmëri sociale të viktimave si faktor kryesor. Ndjeshmëria buron nga faktorët ekonomik dhe social, siç janë varfëria, diskriminimi gjinor, dhuna në familje dhe gjendje të tjera të ndryshme personale të viktimës (siç janë mosha, gjendja shëndetësore, nevojat e veçanta).

Statistika dhe hulumtimit tregojnë se vendi momentalisht po ballafaqohet me evoluimin në aspekt të natyrës dhe tendencave të trafikimit me qeniet njerëzore. E kundërta nga gjendja e shtetit në vitin 2004 ku numri më i madh i viktimave ishin shtetas të huaj, pas krizës në Kosovë mund të vashatrohet numër i reduktuar i viktimave me origjinë të huaj dhe rritje e numrit të viktimave dhe fëmijëve nga vendi që trafikohen brenda shtetit, më së shpeshti të rekrutuar nga mjediset rurale lindore me qëllim të eksploatimit të tyre në mjediset urbane në Maqedoninë perëndimore¹¹. Me të vërtetë, gjendja mdryshoi pas vitit 2007, pasi që atraktiviteti i Maqedonisë si destinim i dëshiruar u zvogëlua me integrimin në UE të disa shteteve të cilat llogariteshin si “burime tradicionale” (Romania dhe Bullgaria) dhe zhvillimit ekonomik të disa shteteve të tjera të Evropës lindore.

Duke analizuar periudhën 2008 – 2012 të rasteve të zbuluara të trafikimit me qeniet njerëzore dhe kontrabandimin e emigrantëve mund të konstatohen karakteristikat vijuese:

Në pjesën e trafikimit me qeniet njerëzore karakteristike është trafikimi i brendshëm, viktimat që në numër më të madh janë në moshë të mitur prej 14 – 17 vjeçar. Mënyra e rekrutimit është nëpërmjet të mashtrimit me pretime të rrejshme për punësime legale në objekte hotelierike. Viktimat më së shpeshti vijnë nga pjesa lindore dhe qendrore e Maqedonisë. Eksploatimi kryhet në objektet hotelierike në pjesën perëndimore të Maqedonisë, Tetovë, Gostivar dhe

¹¹ IOM, raporti rajonal, raporti i dytë vjetor për viktimat e trafikimit me qeniet njerëzore nga shtetet e Evropës Juglindore, 2005.

Kërçovë. Trafikantët në bunrim më të madh të rasteve janë edhe pronarë të objekteve hotelierike ose bashktpunëtorë të tyre. Eksploatimi bëhet nëpërmjet të prostitucionit me dhunë dhe eksploatimit në punë në vetë objektet hotelierike.

Karakteristike është tendenca e re e trafikimit me qeniet njerëzore nëpërmjet të martesave me dhunë ose me marrëveshje. Viktimat janë kryekëput nga përkatësia etnike rome që është e lidhur dhe bart rrënjët nga e drejta tradicionale e zakoneve midis romëve që të bëhet marrëveshje për martesën ose e ashtuquajtura “nuse me porosi” dhe janë vetëm të mitur të moshës prej 14 – 17 vjeç dhe janë të përfaqësuar në të gjitha zonat e Republikës së Maqedonisë. Trafikantët ose porositësit e nuseve më së shpeshti janë nga Serbia, por edhe nga Republika e Maqedonisë të cilët ndodhen më punë të përkohshme në shtetet e UE.

Pas arritjes së viktimës në shtetin e destinimit ajo është e nënshtruar në dhunim, malltretim dhe dënim fizik prej anëtarëve të familjes së djalit, me qëllim që më vonë të jetë e eksploatuar edhe seksualisht edhe me punë.

Gjithashtu në tendencën e rritjes është edhe trafikimi me qëllim të eksploatimit në punë të meshkujve të mitur dhe viktimat të moshuar nga Republika e Maqedonisë dhe shqipërisë, si barrinj të kopeve nga pjesa perëndimore e Republikës së Maqedonisë. Gjithashtu janë identifikuar edhe raste të eksploatimit në punë të punëtorëve tonë ndërtimor në vendndërtimet jashtë Republikës së Maqedonisë (rasti i Azarbejxhanit).

Në pjesën e emigrimit ilegal mund të konstatohet tendenca si vijon:

Republika e Maqedonisë me pozitën e saj gjeografike që lidh lindjen me perëndimin mbetet vend tranzit për emigrant ilegal. Si vende të origjinës të emigrantëve ilegal më së shpeshti paraqiten Afganistani, Pakistani, vendet e lindjes së afërme, të largët dhe Afrikës Veriore.

Hyrja e emigrimit ilegal është vetëm nga Greqia, e më së shpeshti zona e Gjevgjeliës dhe mjedisi më i afërt. Dalja më së shpeshti është nga Serbia nëpërmjet të vendkalimeve ilegale në komunën e Likovës, fshatrat Vaksincë dhe Lojane paraqitet si vendpranimet ilegale para braktisjes ilegale të territorit të Republikës së Maqedonisë. Në kohë të fundit është hapur një degë e re nga Kosova, me qëllim që të vazhdojë kah Mali i Zi, Bosnja dhe Hercegovina dhe Kroacia. Tranziti nëpër Republikën e Maqedonisë bëhet në mënyrë të organizuar nga ana e grupeve kriminele më së shpeshti nga zona e Shkupit, Kumanovës dhe Gjevgjeliës. Një tendencë e re është tranzitimi i organizuar nga ana e udhëzuesve nga Afganistani dhe Pakistani të cilët janë emigrantë ilegal dhe janë të detyruar nga ana e grupeve kriminele në bazë të borxhit në para për kontrabandimin që të punojnë si udhërrëfyes të emigrantëve për një periudhë të caktuar. Transporti më së shpeshti bëhet me automjete motorike për udhëtarë, autobusë të rregullt në linjën Gjevgjeli – Shkup – Kumanovë dhe linjat e rregullta të hekurudhës së Maqedonisë.

2. Korniza institucionale për luftën kundër trafikimit të qenieve njerëzore

Bashkëpunimi midis faktorëve të ndryshëm mundet më së miri të sigurohet nëpërmjet të mekanizmave dhe procedurave të zyrtarizuara të cilat do të krijojnë dedikim dhe ndarje të qartë të roleve dhe detyrave të institucioneve që janë përfshirë.

2.1 Mekanizmat institucional mështetëse qeveritare

Nga viti 2001 Republika e Maqedonisë ka krijuar mekanizma speciale institucionale për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore. Ata janë të orientuara kah sigurimi i koordinimit të lartë të palëve të ndryshme të interesuara dhe qasja në të cilën viktimat është në plan të parë në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore.

- **Komisioni kombëtar për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal**

Komisioni kombëtar është organ ndër-ministral i përbërë prej përfaqësuesve të Ministrisë së Punëve të Brendshme, Ministrisë së punëve të Jashtme, Ministrisë për punë dhe politikë sociale, Prokurorisë Publike themelore për ndjekjen e krimit të organizuar dhe korrupsionit, Gjykatës nga Gjykata themelore Shkup¹², Ministria e drejtësisë, Ministria e arsimit dhe shkencës, Ministria e shëndetësisë, Drejtoria e doganave të Republikës së Maqedonisë.

Komisioni kombëtar është formuar nga Qeveria në vitin 2001¹³, me detyrë që të kryejë:

- Monitorimin dhe analizën e gjendjes së trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal;
- Koordinimin e aktiviteteve të institucioneve kompetente qeveritare;
- Bashkëpunimin me organizatat ndërkombëtare relevante dhe Shoqatat e qytetarëve.

- **Sekretariati i Komisionit Kombëtar**

I formuar në vitin 2003 nga ana e Komisionit kombëtar dhe paraqet organin e tij ekzekutiv i cili punon nën përgjegjësinë e Komisionit dhe përgjigjet për pranimin dhe implementimin e vendimeve të Komisionit Kombëtar.¹⁴

¹² Ndërrimet e anëtarëve të Komisionit Kombëtar të shpallura në Gazetën zyrtare të RM nr. 32/2011

¹³ Vendimi i shpallur në Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë, nr. 18/2001

¹⁴ Në Sekretariat marrin pjesë përfaqësuesit të organizatave ndërkombëtare, shoqatave të qytetarëve dhe ekspertëve nga institucionet joqeveritare: MPB-NJLKTJKE, MPPS-MKU, Ambasada e Amerikës, QNPPM, OSBE, GIZ, UNICEF, IOM, Qendra rajonale – MARRI, Shoqatat e qytetarëve: “Porta e hapur”, “Për fëmijëri të lumtur”, “Semper”, “Ezerka” – Strugë dhe Kryqi i Kuq i Republikës së Maqedonisë.

- **Nëngrupi për luftën kundër trafikimit me fëmijët**

Nëngrupi për luftën kundër trafikimit me fëmijët është formuar në vitin 2003 në kuadër të Komisionit Kombëtar. Aktivitetet e këtij organi janë fokusuar në parandalimin e trafikimit me fëmijë dhe përmirësimin e mbrojtjes së viktimave të mitura, si edhe koordinimi i bashkëpunimit midis palëve të intereseuara.¹⁵

- **Raportuesi kombëta në Republikën e Maqedonisë**

Në Republikën e Maqedonisë **Raportuesi Kombëtar për trafikimin me qeniet njerëzore** është themeluar me propozimin e Komisionit Kombëtar, ndërsa i emërtuar nga Qeveria në vitin 2009¹⁶.

Sipas mandatit të tij Raportuesi Kombëtar është përgjegjës për:

- Mbikëqyrjen e aktiviteteve të përgjithshme për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore;
- Grumbullimin dhe analizën e të dhënave (informata kuantitative dhe cilësore) nga partnerët relevant;
- Monitorimi dhe vlerësimi i aktiviteteve të implementuara sipas APK;
- Miratimi i konkluzioneve dhe dhënia e rekomandimeve për përmirësimin dhe avancimin në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore në aspekt të implementimit të ligjeve, politikave për përgjigje më të mirë institucionale dhe rekomandimet për revidimin e qëllimeve strategjike; dhe
- Përpilimi i raportit vjetor.

Deri tani Raportuesi Kombëtar ka përpiluar raporte për vitin 2009, 2010 dhe 2011 të cilat kanë të bëjnë me gjendjen e luftës kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal dhe i janë dorëzuar Komisionit Kombëtar për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal edhe deri te popullata e gjerë.

- **Zyra e Koordinatorit Kombëtar**

Zyra e Koordinatorit Kombëtar është e vendosur në kuadër të Ministrisë së punëve të brendshme dhe filloi me punë në prill 2007 me mbështetjen e misionit të OSBE-së me qëllim që të sigurojë mbështetje teknike dhe logjistike për Komisionin Kombëtar.

¹⁵ Me nëngrupin kryeson Këshilltari për mbrojtjen dhe preventimin nga trafikimi me qeniet njerëzore nga MPPS-MKU, ndërsa anëtarësojnë përfaqësuesit e: MPB-NJLKTNJKE, MPB-SÇKE, Ambasada e Amerikës, QNPPM, OSBE, GIZ, UNICEF, IOM, Shoqatat e qytetarëve: "Porta e hapur", "Për fëmijëri të lumtur", "Qasje e njëjtë" dhe ztvendts Avokati i popullit në rolin e anttarit të jashtëm/ mbikëqyrës.

¹⁶ (Vendimi i Qeverisë i shpallur në Gazetën Zyrtare të RM nr. 23, prej 19 shkurt 2009).

Zyra e Koordinatorit Kombëtar disponon me literaturë/bibliotekë të specializuar me publikime për trafikimin me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal për R. E Maqedonisë, shtetet e Evropës Juglindore, si edhe shtetet prej mbarë botës.

Në vitin 2009 zyra e Koordinatorit Kombëtar është institucionalizuar, me çka janë fuqizuar kapacitetet e Komisionit Kombëtar dhe Raportuesit Kombëtar në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal.

- **Mekanizmi kombëtar për udhëzim (MKU)**

Baza e mekanizmave në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore është Mekanizmi kombëtar për udhëzimin e viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore që është themeluar në vitin 2005 me mbështetjen e misionit të OSBE-së në Shkup dhe punon në patronazhin e Ministrisë për punë dhe politikë sociale.

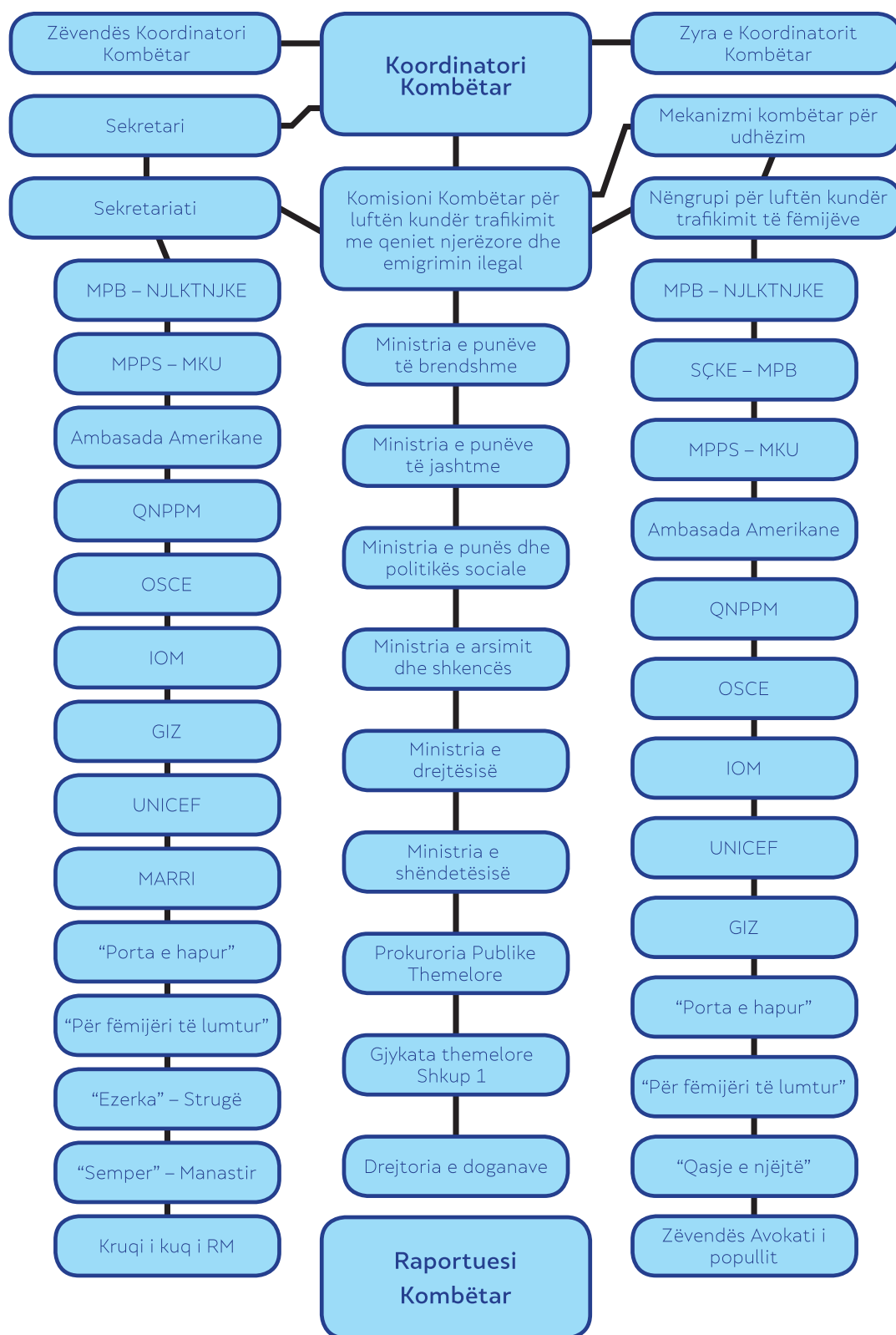
Mandati i Mekanizmit kombëtar për udhëzim është që të sigurojë identifikimin adekuat, ndihmë dhe mbrojtje, të bazuar në standardet ndërkombëtare për të drejtat e njeriut për viktimat e trafikimit me qeniet njerëzore, në veçanti të personave të mitur dhe pa marrë parasysh përkatësinë kombëtare, etnike, moshën ose gjininë. Mekanizmi kombëtar për udhëzim përfshin Zyrën Koordinuese dhe gjithsej 61 profesionistë prej 30 qendrave për punë sociale nëpër Maqedoni si edhe një përfaqësues të Entit për veprimtari sociale. Profesionistët nga Mekanizmi kombëtar për udhëzim bashkëpunojnë së afërmi me MPB/NJLKTNJKE, me përfaqësuesit relevant prej shoqatave të qytetarëve dhe palëve të tjerë të interesuara në procesin e udhëzimit dhe ndihmës të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore. Bashkëpunimi i suksesshëm mundëson sistem të udhëzimit pa mangësi¹⁷.

Në janar të vitit 2010, ishin përpiluar Procedurat Operative Standarde nën kompetencën e zyrës së Mekanizmit kombëtar për udhëzim, të cilat ishin të miratuara nga Qeveria, me qëllim që të dëfinojnë parimet, akterët dhe përgjegjësitë e tyre në procesin e gjithëmbarshtëm për ndihmë së bashkë udhëzimit për bashkëpunim midis akterëve në nivel lokal, kombëtar dhe transnacional.

¹⁷ Ministria e punës dhe politikës sociale e Republikës së Maqedonisë, projekti Mekanizmi Kombëtar për udhëzim, raporti përfundimtar për avancimin, 15 janar 2008.

Prezantimi skematik: Mekanizmat institucionale mbështetëse qeveritare

2.2 Institucionet dhe shërbimet Qeveritare të siguruara nga shoqatat qytetare

- **Qendra për pranimin e të huajve/ Qendra për personat viktima të trafikimit me qenie njerëzore**

Në Republikën e Maqedonisë ekzistojnë dy objekte në të cilat sigurohet pranimi dhe strehimi i viktimave të huaja dhe vendore të trafikimit me qenie njerëzore/fëmijë:

Qendra për pranimin e të huajve është objekt në pronësi të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë drejtuar nga Ministria e punëve të brendshme / Drejtoria për çështje kufitare e cila është në funksion prej prillit të vitit 2011 dhe i është dedikuar strehimit të shtetasve të huaj, viktima të supozuara dhe viktimave të trafikimit me qenie njerëzore dhe emigrantëve ilegal.

Në Qendrën për pranimin e të huajve të personave të strehuar, ekipi profesional¹⁸ siguron strehim, ndihmë dhe mbrojtje mjekësore, këshilla dhe përfaqësim juridik dhe mbështetje psiko-sociale, si edhe shërbime për kthim dhe reintegrim.

Prej vitit 2011, IOM siguron ndihmë të drejtpërdrejtë për viktimat e trafikimit me qenie njerëzore¹⁹.

Qendra për personat viktima të trafikimit me qenie njerëzore (QPVTQNJ)²⁰ është strehimore shtetërore e hapur me 28.01.2012 nga ana e MPPS në pajtim me obligimet të cilat dalin nga Ligji për mbrojtje sociale²¹.

Në Qendër strehoen viktimat e trafikimit me qenie njerëzore edhe atë shtetasit vendor dhe shtetasit e huaj të cilët kanë fituar lejen për qëndrim të përkohshëm. Në Qendrën për personat viktima të trafikimit me qenie njerëzore, ndihmë dhe mbështetje të drejtpërdrejtë japin dy shoqatat qytetare me të cilët MPPS ka nënshkruan memorandumin për bashkëpunim:

- mbështetje sociale nga shoqata qytetare “ Porta e hapur” dhe
- mbështetje psikologjike nga shoqata qytetare “ Për fëmijëri të lumtur”

Me rëndësi është që të theksohet se Qeveria e mbështet këtë strukturë me mbulim të shpenzimeve për siguri 24 orëshe, shërbime publike, plotësimin e nevojave themelore të përditshme për personat të cilët qëndrojnë atje.

Orientimet strategjike që kanë të bëjnë me përsosmërinë e kornizës institucionale dhe operative në suazat e Aksion Planit Kombëtar për vitet 2013–2016 *зогана*

¹⁸ Ekipi profesional në Qendrën për pranim të të huajve në vitin 2011 është përforcuar me punësim të psikologut dhe punëtorit social.

¹⁹ Burim: IOM Shkup, statistika për ndihmë viktimave të trafikimit me qenie njerëzore – ndihmë e përgjithshme e drejtpërdrejtë e 785 viktimave nga trafikimi, nga të cilët 776 janë të huaj dhe 9 janë shtetas të maqedonisë.

²⁰ Burim: MPPS/MKU: prej hapjes deri në fund të gushtit të 2012 në Qendrën për personat viktima të trafikimit me qenie njerëzore janë strehuar 10 persona.

²¹ Gazeta Zyrtare e RM nr.79/09 n.26, n.31 dhe n.132

Në pajtueshmëri me parimet për përgjegjësinë e Qeverisë dhe nevojën për qëndrueshmëri të aktiviteteve për luftë kundër trafikimit me qenie njerëzore, Qeveria do të sigurojë:

- Kapacitete njerëzore dhe teknike adekuate dhe mbështetje financiare për avancim në fushën e trafikimit me qenie njerëzore dhe kontrabandim të emigrantëve;
- Qeveria obligohet që të zhvillojë *koordinimin me pushtetet lokale*, me qëllim të përmirësimit të kapaciteteve në luftën kundër trafikimit me qenie njerëzore në Republikën e Maqedonisë;
- Qeveria, obligohet që të mbulon mungesën momentale të të dhënave të sakta statistikore përmes krijimit të bazës së centralizuar të të dhënave për viktimat dhe kryerësit.

Aktivitetet e përgjithshme në luftën kundër trafikimit me qenie njerëzore do të mbikqyren nga *Raportuesi Kombëtar* i cili është përgjegjës për grumbullim dhe analizë sistematike të të dhënave të cilat fitohen me anë të metodologjisë së zhvilluar (informata kualitative dhe kuantitative), si edhe bërjen e monitorimit dhe evaluimit të aktiviteteve të implementuara sipas APK.

3. Korniza juridike për luftën kundër trafikimit me qenie njerëzore dhe politika e ndjekjes penale

- **Analiza e zhvillimit të kornizës juridike për luftën kundër trafikimit me qenie njerëzore dhe politika e ndjekjes penale**

Vepra penale trafikim me qenie njerëzore ishte përfshirë në legjislacionin e Maqedonisë me amandamente dhe plotësime të Kodit penal (25 janar 2012) si pjesë e nenit 418-a. Republika e Maqedonisë e ka ratifikuar Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër krimit transnacional të organizuar dhe të dy Protokolet plotësuese të Palermos (viti 2000), si edhe Konventën e Këshillit të Evropës për luftën kundër trafikimit me qenie njerëzore, me të cilën e harmonizoi legjislacionin e vet kombëtar me standardet ndërkombëtare dhe krijoi një kornizë më të gjërë juridike për luftë kundër trafikimit me qenie njerëzore me përqendrim të veçantë në fëmijët²².

Neni 418 i cili e definon veprën penale trafikim me qenie njerëzore u ndryshua në mars të vitit 2004. Amandamentet e 2004 kishin të bëjnë me paragrafin 1 nga neni 418-a, dhe ofrojnë listë të zgjeruar të formave të eksploatimit sesa ato të parapara me Protokolin e Palermos si “*eksploatim përmes prostitucionit ose të tjera forma të eksploatimit seksual, pornografi, punë e detyruar ose robëri, skllavëri,*

²² Shiko Shtojcën 1 Lista e instrumentëve vendor dhe ndërkombëtar në luftën kundër trafikimit me qenie njerëzore të cilët janë në fuqi juridike në Republikën e Maqedonisë.

martesa të detyruara, mbarsje fekondim e/i detyruar, adoptim jashtëligjor, ose marrëdhënie të ngjashme ose transplatim jolegal i organeve njerëzore”.

Në rastin kur viktimë është fëmija ose person i mitur, dënimi minimal është ritur dhe kryerësit do ti shqiptohet dënim me burg prej më së paku tetë vjet. Përveç kësaj, amandamentet e kriminalizojnë edhe angazhimin e personit juridik – në rast se i fundit e ka kryer veprën penale dhe gjithashtu parashohin marrjen e objekteve dhe mjeteve transportuese me të cilët është kryer vepra penale.

Amandamentet e vitit 2004 të Kodit penal të Maqedonisë, si plotësim në përfshirjen e veprës penale trafikim me qenie njerëzore në nenin 418-a, gjithashtu përfshijnë edhe dy vepra të reja penale – *Kontrabandim i emigrantëve* në nenin 418-b dhe *Organizim të grupeve dhe nxitjen e trafikimit me qenie njerëzore dhe kontrabandim të emigrantëve* në nenin 418-v.

Korniza juridike penale u përforcua në vitin 2005 me miratimin e *Ligjit për mbrojtjen e dëshmitarëve* me çka legjislacioni vendas u harmonizua me dispozitat e protokollit të dytë plotësues të Komisionit European për ndihmë të përbashkët në çështjet penale²³.

Në vitin 2007 Ministria e drejtësisë zbatoi analiza mbi kompatibilitetin e legjislacionit kombëtar me dispozitat e Konventës të *Këshillit të Europës për luftë kundër trafikimit me qenie njerëzore* dhe përpiloi raport me rekomandime për të gjitha intervenimet juridike dhe legjislative të cilat duhet të ndërmerren para ratifikimit të Konventës²⁴. Kodi penal dhe Ligji për procedurën penale u ndryshuan në drejtim të plotësimit dhe përmirësimit të masave ekzistuese për identifikim dhe mbrojtjen e fëmijëve viktimë (potenciale) në trafikimin me qenie njerëzore.

Në vitin 2008, Ligji i ri për të huajt është paraqitur si *politikë mbrojtëse për parandalimin nga migrimi ilegal dhe trafikimi me fëmijë* përmes urdhërësës për masa/kërkesa më të rrepta për hyrjen e personave të mitur pa përcjellje në territorin e Republikës së Maqedonisë. Ligji i Ri për të huajt, gjithashtu, mundëson periudhë për vendimmarrje në kohëzgjatje deri në dy muaj për viktimat e huaja i cili ju mundëson viktimave më shumë kohë për të pranuar ndihmë dhe të vendosin se a do të dëshmojnë kundër trafikantëve me qenie njerëzore. Pas periudhës për vendimmarrje, viktimës i lëshohet leje për qëndrim të përkohshëm në kohëzgjatje prej gjashtë muajve me mundësi vazhdimi nëse procesi gjyqësor vazhdon. Konventa e Këshillit të Europës për luftë kundër trafikimit me qenie njerëzore u ratifikua me 14 prill të vitit 2009²⁵.

Me ndryshimet në KP të Republikës së Maqedonisë në janar të vitit 2008 është përfshirë vepër e re penale *Trafikimi me persona të mitur* me nenin 418-g me çka

²³ Konventa e Këshillit të Europës përpiluar në Strazbur, 8 XI 2001, një sërë marrëveshesh nr. 182.

²⁴ Tanja Kikerekova, analizë para-ratifikuese e Konventës së Këshillit të Europës mbi aktivitetet kundër trafikimit me qenie njerëzore, 2007.

²⁵ Gazeta zyrtare 49/2009.

është vënë një theks i veçantë në mbrojtjen e viktimave të mitur në trafikimin me qenie njerëzore dhe ndjekjen e autorëve ku dënimi i paraparë minimal për këtë vepër penale është tetë vjet. Nenet e reja e kriminalizojnë dhe i përcaktojnë format themelore të trafikimit me qenie njerëzore dhe kontrabandimin e emigrantëve, format e krimit të cilat mund të shkaktojnë pasoja më serioze dhe më të rënda, si edhe dënimi për veprat organizim dhe nxitje si të tillë.

Nëse bëhet një pasqyrim i reformave legislative në vitin 2009, do të vërehet se në Ligjin për familjen për herë të parë në Republikën e Maqedonisë parashtrohet çështja për mbrojtjen e fëmijëve viktimë të trafikimit me qenie njerëzore dhe në të shtohet kapitull i ri V-a –“ Kujdestaria mbi personat e mitur viktimë të trafikimit me qenie njerëzore” me gjashtëmbëdhjetë nene të reja.

Në shtator në vitin 2009 u miratuan ndryshimet e Kodit penal, të neneve 418-a,b dhe g. Sanksionohet përgjegjësia e personave zyrtarë gjatë kryerjes së veprave të lidhura me trafikimin me qenie njerëzore, edhe atë më së paku tetë, gjegjësisht dhjetë vjet burg nëse viktimë është e mitur.

Përforcimi i mbrojtjes së personave viktimë të trafikimit me qenie njerëzore me kornizën ligjore në qershor të vitit 2009 vazhdon me miratimin e Ligjit për mbrojtje sociale, në të cilin është përfshirë dispozita (n.31) me të cilën mbrohen personat viktimë të trafikimit me qenie njerëzore.

Në ndryshimet dhe plotësimet e Ligjit për mbrojtjen e fëmijëve në vitin 2009, në nenin 9, ndalohen të gjitha format e shfrytëzimit seksual dhe keqpërdorimit seksual të fëmijëve (pornografia fëmijërore, prostitucioni fëmijëror), nxitja e dhunshme, shitja ose trafikimi me fëmijë, dhunë psikike ose fizike dhe maltretim, dënim ose tjetër veprim jonjerëzor, të gjitha llojet e eksploatimit, shfrytëzimi komercial dhe keqpërdorimi i fëmijëve, me të cilat shkelen liritë dhe të drejtat themelore njerëzore dhe të drejtat e fëmijëve.

Në përputhshmëri me detyrimet të cilat dalin nga Ligji për mbrojtje sociale, neni 26 dhe neni 31, mbrojtjen e personave viktimë të trafikimit me qenie njerëzore e mundëson Qendra për personat viktimë të trafikimit (neni 132). Me 28.01.2011 është hapur strehimorja shtetërore për mbrojtjen e personave viktimë të trafikimit me qenie njerëzore, gjegjësisht Qendra për personat viktimë të trafikimit me qenie njerëzore. Për funksionim të kësaj Qendre, sipas standardeve ndërkombëtare për të drejtat e njeriut, janë përpiluar dokumenta interne të cilat kanë të bëjnë me procedurat e referimit, strehimit, qëndrimit, të rregullave për sjellje të personelit të angazhuar, të protokollit për mbrojtje dhe të gjashme.

Zhvillimi i kornizës ligjore për mbrojtjen e viktimave të trafikimit me qenie njerëzore vërehet edhe në revidimin e përmbajtje së PSO për ndihmë të viktimave të trafikimit me qenie njerëzore, miratuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë në vitin 2010.

Qeveria e Republikës së Maqedonisë plotësisht i përmbush standardet minimale për eliminim të trafikimit me qenie njerëzore. Qeveria bëri hapa të rëndësishëm në përpjekjet e veta për zbatimin e ligjit për luftë kundër trafikimit me qenie njerëzore, duke ndjekur penalisht numër të madh të autorëve si edhe duke dorrëzuar padi dhe duke dënuar persona për bashkëveprim në trafikimin me qenie njerëzore në vitin 2011²⁶

- **Orientimet strategjike që kanë të bëjnë me përmirësimin e kornizës juridike dhe ndjekjes penale në pajtueshmëri me Aksion planin Kombëtar të vitit 2013-2016**

Korniza e tanishme juridike ofron bazë të gjërë për mbrojtjen e viktimave, procedurës para hetimore, hetim dhe procedurë penale për veprat penale lidhur me trafikimin me qenie njerëzore. Qeveria edhe më tej do ta avancojë mbrojtjen e viktimave në periudhën e ardhshme përmes avancimit të bazës ligjore për mbrojtjen e të drejtave të viktimave me sigurimin *pa pagesë të: mbrojtjes shëndetësore dhe ndihmës juridike për secilën viktimë. Janë planifikuar ndryshime dhe plotësime të Ligjit për mbrojtje sociale neni 145 me qëllim të vazhdimit të afatit për strehim të viktimave të trafikimit me qenie njerëzore në Qendrat për personat viktimë të trafikimit me qenie njerëzore*. Realizimi i mekanizmave për kompensim do të jetë i suksesshëm me Miratimin e Ligjit për *fondin shtetëror për kompensimin e viktimave*.

Korniza juridike penale për trafikimin e qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal ishte e përmirësuar, por, edhe në të ardhmen do të punohet mbi avancimin e saj.

Me Ligjin e ri për procedurën penale institucionet kompetente për hetim dhe ndjekje penale (MPB dhe PP) do të mundësojë procedurë efikase para hetimore me sigurimin e dëshmive kualitative për zbatimin e suksesshëm të procedurave penale kundër autorëve, me aktvendim gjyqësor.

Të drejtat e viktimave, do të avancohen me qasje deri tek ndihma pa pagesë juridike, emërimin e përfaqësuesve juridik në rast se viktimë është e mitur, por, gjithashtu edhe me zhvillimin e aktiviteteve për ndërtimin e kapaciteteve dhe trajnimeve për gjykatësit dhe prokurorët.

Qeveria, përpiqet drejt *përforcimeve të mëtutjeshme të bashkëpunimit dhe koordinimit rajonal dhe ndërkombëtar* mu për shkak se strategjia efikase në luftën kundër trafikimit me qenie njerëzore bazohet në bashkëpunimin e fuqishëm operativ dhe strategjik ndërkombëtar me vendet e treta.

Përpjekjet e procedurës hetimore dhe ndjekja penale do të përforcohen në nivel rajonal përmes implementimit të plotë të Konventës së Vienës (2006) për bashkëpunim policor në Europën Juglindore.

Bashkëpunimi ndërkombëtar juridik do të jetë në vazhdimësi e promovuar përmes vizitave studimore, trajnimeve dhe seminareve.

²⁶ Raporti i Departamentit Shtetëror për trafikim me qenie njerëzore për vitin 2011, Maqedonia në TIER1)

III. SFERAT STRATEGJIKE

1 – KORNIZA (KUADRI) MBËSHTETËSE

Qëllimi strategjik 1. Strukturat koordinuese

Qëllimet specifike:

- a) Fuqizimi i rolit koordinativ të Komisionit Kombëtar dhe transparenca e përmirësuar në implementimin e aktiviteteve;
- b) Fuqizimi i rolit të Komisionit Kombëtar në nivel lokal;
- c) Përmirëimi i koordinimit dhe badhkëpunimit midis institucioneve në nivel qendror dhe lokal për identifikim, ndihmë dhe mbështetjen e viktimave potenciale dhe grupeve të rrezikut;

Rezultatet e pritura:

- a) Pjesëmarrje e siguruar e rregullt dhe aktive e anëtarëve të Komisionit Kombëtar dhe organeve të saj të punës;
- b) Qarkullim i përmirësuar i informatave prej anëtarëve të Komisionit Kombëtar deri te institucionet/ organizatat amë;
- c) Informimi i shtuar i anëtarëve të Sekretariatit për aktivitetet e institucioneve/ organizatave të tyre;
- d) Janë formuar komisione lokale për trafikimin me qeniet njerëzore dhe janë zbatuar aktivitete në pajtim me APK në nivel lokal;
- e) Kapacitete të fuqizuara në nivel lokal dhe koordinim midis institucioneve përfshirë këtu edhe sektorin qytetare.

Palët e interesuara dhe partnerët: Koordinatori Kombëtar, Raportuesi Kombëtar, Komisioni Kombëtar dhe sekretariati, ministritë përkatëse, institucione dhe shoqata të qytetarëve, institucione qeveritare në nivel lokal, Njësitë e vetëqeverisjes lokale, Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e punëve të brendshme.

Implikime financiare: Ministria e punëve të brendshme dhe Ministria e punës dhe politikës sociale.

Qëllimi strategjik 2. Korniza ligjore dhe rregulluese

Qëllimet specifike:

- a) Harmonizimi i kornizës ligjore kombëtare me kornizën ligjore ndërkombëtare;
- b) Avancimi i legjislacionit kombëtar në drejtim të mbrojtjes së të drejtave të viktimave;
- c) Themelimi i fondit për dëmshpërblimin e viktimave, në pajtim me vendimet e parashikuara në Ligjin e ri për oricedurën penale;
- d) Themelimi i mekanizmave për identifikimin dhe procedurën me viktimat potenciale të trafikimit me qeniet njerëzore midis emigrantëve ilegal;

Rezultatet e pritura:

- a) Korniza ligjore kombëtare e harmonizuar me kornizën ligjore ndërkombëtare;
- b) Baza ligjore për mbrojtjen e të drejtave të viktimave e avancuar;
- c) Është siguruar baza ligjore për themelimin e fondit shtetëror për dëmshpërblimin e viktimave;
- d) Janë identifikuar viktimat potenciale të trafikimit me qeniet njerëzore midis emigrantëve ilegal

Palët e interesuara dhe partnerët: Ministria e drejtësisë, Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punëve të jashtme dhe SÇE.

Implikime financiare: Ministria e punëve të brendshme.

Qëllimi strategjik 3. Bashkëpunimi ndërkombëtar

Qëllimi specifik: Fuqizimi i bashkëpunimit ndërkombëtar dhe koordinimi midis institucioneve relevante në sferën e trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal.

Rezultatet e pritura:

- a) Fuqizimi i bashkëpunimit ndërkombëtar në sferën e trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal;
- b) Fuqizimi i bashkëpunimit me shtetet e EJL dhe UE

Palët e interesuara dhe partnerët: Ministria e punëve të brendshme, Ministria e drejtësisë, Ministria e punës dhe politikës sociale, Gjyqësia, Prokuroria Publike dhe Shoqatat e qytetarëve.

Implikime financiare: Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e drejtësisë, Prokuroria Publike, Gjyqësia, Shoqatat e qytetarëve dhe donacione.

Qëllimi strategjik 4. Menaxhimi me informatat, monotorimi dhe vlerësimi

Qëllimi specifik: Avancimi i sistemit të menaxhimit me informatat, monotorimi dhe vlerësimi.

Rezultatet e pritura:

- a) Deri në fund të vitit 2016 të themelohet bazë e centralizuar e të dhënave për viktimat dhe keqbërësit;
- b) Kapacitete të përforcuara të Raportuesit Kombëtar;
- c) Sistem i vendosur për informim dhe evidentim

Palët e interesuara dhe partnerët: Komisioni Kombëtar, Zyra e Koordinatorit Kombëtar и Raportuesi Kombëtar

Implikime financiare: Komisioni Kombëtar, Ministria e punëve të brendshme, dhe IPA-fondet dhe donacionet.

2 - PARANDALIMI (PREVENIMI)

Qëllimi strategjik 1. Identifikimi i arsyeve për paraqitjen e trafikimit të qenieve njerëzore/ fëmijë dhe emigrimit ilegal

Qëllimi specifik: Konfirmimi i rreziqeve dhe grupeve të rrezikut për paraqitjen e trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal në Republikën e Maqedonisë.

Rezultatet e pritura:

- a) Identifikimi i rreziqeve dhe grupeve të rrezikut për trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal

Palët e interesuara dhe partnerët: Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e arsimit dhe shkencës /Biro për zhvillimin e arsimit и Shoqatat e qytetarëve

Implikime financiare: Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e arsimit dhe shkencës/ Biro për zhvillimin e arsimit, Shoqatat e qytetarëve dhe donacione.

Qëllimi strategjik 2. Fuqizimi i kapaciteteve për realizimin e aktiviteteve parandaluese

Qëllimet specifike:

- a) Përforcimi i kapaciteteve në kuadrin arsimor – edukativ dhe shërbimet profesionale në shkollat fillore dhe të mesme dhe në Institucionet publike për mbrojtjen sociale dhe Shoqatat e qytetarëve për parandalimin e trafikimit të qenieve njerëzore.

- b) Përforcimi i kapaciteteve me qëllim të pengimit të eksploatimit të punës në institucionet dhe Shoqatat e qytetarëve.
- c) Rritja e përgjegjësisë gjatë informimit të përfaqësuesve të mediave për trafikimin e qenieve njerëzore/ fëmijët.
- d) Përforcimi i kapaciteteve të punëtorëve shëndetësor dhe bashkëpunëtorëve për trafikimin e qenieve njerëzore.
- e) Rritja e informimit të nxënësve në shkollat fillore dhe të mesme për trafikimin e qenieve njerëzore.
- f) Përforcimi i kapaciteteve të përfaqësive diplomatike – konzullare të Republikës së Maqedonisë.

Rezultatet e pritura:

- a) Përforcohen kapacitetet në institucionet arsimore – edukative dhe Institucionet publike për mbrojtjen sociale dhe Shoqatat e qytetarëve për parandalimin e trafikimit të qenieve njerëzore.
- b) Përforcohen kapacitetet e të gjitha institucioneve dhe Shoqatave të qytetarëve për parandalimin e eksploatimit të punës.
- c) Vetëdije e ngritur për mënyrën e informimit për trafikimin e qenieve njerëzore/ fëmijëve.
- d) Informimi i rritur i punëtorëve shëndetësor dhe bashkëpunëtorëve për trafikimin e qenieve njerëzore.
- e) Rritet informimi i nxënësve në shkollat fillore dhe të mesme për trafikimin e qenieve njerëzore.
- f) Informimi i rritur i të punësuarve në përfaqësitë diplomatike – konzullare.

Palët e interesuara dhe partnerët: Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punëve të jashtme, Ministria e shëndetësisë, Ministria e punës dhe politikës sociale/ Inspektorati shtetëror i punës, Ministria e arsimit dhe shkencës/Biro për zhvillimin e arsimit, Komisioni Kombëtar, media, Shoqata e gazetarëve, Shoqatat e qytetarëve dhe Sindikatet.

Implikime financiare: Ministria e arsimit dhe shkencës/Biro për zhvillimin e arsimit, Ministria e shëndetësisë, Ministria e punëve të jashtme, Ministria e punës dhe politikës sociale/ Inspektorati shtetëror i punës, Komisioni Kombëtar, Sindikatet, Shoqatat e qytetarëve dhe donacione.

Qëllimi strategjik 3. Ngritja e vetëdijes publike dhe edukimi

Qëllimet specifike:

- a) Ngritja e vetëdijes publike për trafikimin e qenieve njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal;
- b) Rritja e vetëdijes te grupet e ndjeshme për problemin e trafikimin e qenieve njerëzore.

Rezultatet e pritura:

- a) Informimi dhe vetëdija e rritur te popullata e përgjithshme për problemin e trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimin ilegal.
- b) Rritet vetëdija te grupet e ndjeshme për trafikimin e qenieve njerëzore.

Palët e interesuara dhe partnerët: Komisioni Kombëtar, Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e arsimit dhe shkencës/Biro për zhvillimin e arsimit, Sekretariati dhe Shoqata e gazetarëve

Implikime financiare: Ministria e punëve të brendshme / Komisioni Kombëtar, Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e arsimit dhe shkencës/Biro për zhvillimin e arsimit, Shoqatat e qytetarëve dhe donacione

Qëllimi strategjik 4. Reduktimi i ndjeshmërisë

Qëllimi specifik: Avancimi i mekanizmave për reduktimin e arsyeve për paraqitjen e trafikimit të qenieve njerëzore dhe emigrimin ilegal.

Rezultatet e pritura:

- a) Përmbajtje të realizuara për trafikimin e qenieve njerëzore dhe emigrimit ilegal në programet mësimore në arsimimin superior.
- b) Grupe të ndjeshme ekonomikisht të fuqizuara.

Palët e interesuara dhe partnerët: Ministria e arsimit dhe shkencës, UQM, Ministria e punës dhe politikës sociale, Agjencia për punësim, Shoqata e punëdhënësve, vetëqeverisja lokale Vetëqeverisja lokale и Shoqatat e qytetarëve.

Implikime financiare: Ministria e arsimit dhe shkencës, UQM, Ministria e punës dhe politikës sociale, Njësitë e vetëqeverisjes lokale dhe donacione.

3 – MBËSHTETJA DHE MBROJTJA E VIKTIMAVE DHE EMIGRANTËVE

Qëllimi strategjik 1. Identifikimi dhe udhëzimi i viktimave

Qëllimi specifik: Përmirësimi i procedit të identifikimit dhe udhëzimit të viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore.

Rezultatet e pritura:

- a) Efikasitet i shtuar në identifikimin, udhëzimin dhe mbrojtje;
- b) Zgjidhen Shoqatat e qytetarëve për mbrojtjen e viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore në pajtim me kriteret për zgjedhje.

Palët e interesuara dhe partnerët: Ministria e punëve të brendshme–NJTKNJKE, Komisioni Kombëtar, Ministria e punës dhe politikës sociale–MKU dhe Shoqatat e qytetarëve.

Implikime financiare: Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punës dhe politikës sociale, Komisioni Kombëtar, Shoqatat e qytetarëve dhe donacione.

Qëllimi strategjik 2. Mdhma dhe mbrojtja direkte e viktimave dhe emigrantëve

Qëllimet specifike:

- a) Sigurimi i mbrojtjes së viktimave dhe emigrantëve ilegal në pajtim me standardet ndërkombëtare;
- b) Integrimi i viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore në mjediset sociale;
- c) Sigurimi i mjeteve për rikthimin në atdhe të emigrantëve ilegal.

Rezultatet e pritura:

- a) Vend i sigurt për vendosjen, ndihmën dhe mbrojtjen e viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore.
- b) Kapacitete të ngritura të kuadrove profesional dy vendeve të pranimit: Qendrës për personat viktimë të trafikimit të qenieve njerëzore dhe Qendrës së pranimit të personave të huaj;
- c) Viktimat dhe emigrantët ilegal janë informuar për të drejtat dhe obligimet e tyre;
- d) Janë përpiluar dhe në vazhdimësi po realizohen programet për ndihmë, mbështetje dhe reintegrim të viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore.
- e) Janë zgjedhur Shoqatat e qytetarëve për mbrojtjen e viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore në pajtim me kriterete për zgjedhje.
- f) Janë siguruar mjete për rikthimin në atdhe të emigrantëve ilegal dhe viktimave të trafikimit të qenieve njerëzore.

Palët e interesuara dhe partnerët: Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e punëve të brendshme, Ministria e drejtësisë, Ministria e arsimit dhe shkencës, Ministria e shëndetësisë, Shoqatat e qytetarëve, Vetëqeverisja lokale dhe organizatat ndërkombëtare.

Implikime financiare: Qeveria e Republikës së Maqedonisë, Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e shëndetësisë, Ministria e drejtësisë, Ministria e arsimit dhe shkencës, Shoqatat e qytetarëve, Vetëqeverisja lokale dhe donacione.

4 – PROCEDURA PARA-HETIMORE DHE PENALE PËR TRAFIKIMIN ME QENIET NJERËZORE DHE KONTRABANDIMIN E EMIGRANTËVE

Qëllimi strategjik 1. Procedura para-hetimore (investigimet proaktive dhe reaktive)

Qëllimet specifike:

- a) Përforcimi i kapaciteteve të Ministrisë së punëve të brendshme në drejtim të zbulimit të keqbërësve të veprave kriminale të trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigimit ilegal;
- b) Avancimi i baskëpunimit ndër-institucional lidhur me këmbimin e informatave dhe zbatimin e koordinuar të investigimeve gjatë trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigimit ilegal;
- c) Përmirësimi i bashkëpunimit policor ndërkombëtar në pjesën e zbatimit të investigimeve.

Rezultatet e pritura:

- a) Nëpunës policor të trajnuar;
- b) Hetime (investigime) të realizuara me sukses;
- c) Bashkëpunim i përfortuar ndër-institucional gjatë zbatimit të investigimeve;
- d) Investigime ndërkombëtare të realizuara me sukses.

Palët e interesuara dhe partnerët: Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e financave dhe Prokuroria Publike.

Implikime financiare: Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punës dhe politikës sociale, Ministria e financave dhe Prokuroria Publike.

Qëllimi strategjik 2. Procedura penale

Qëllimet specifike:

- a) Përmirësimi i cilësisë së procedurave penale;
- b) Realizimi i të drejtave të viktimës në procedurën penale me shqyrtim të veçantë në të drejtat e fëmijëve.

Rezultatet e pritura:

- a) Kapacitetet e fuqizuara të gjykatësve dhe prokurorëve;
- b) Të drejtat e viktimave/ fëmijëve në procedurën penale janë siguruar.

Palët e interesuara dhe partnerët: Akademia për trajnimin e gjykatësve dhe prokurorëve publik, Ministria e drejtësisë, Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punës dhe politikës sociale, Prokuroria Publike, Gjykata dhe Shoqatat e qytetarëve

Implikime financiare: Akademia për trajnimin e gjykatësve dhe prokurorëve publik, Ministria e drejtësisë, Ministria e punëve të brendshme, Ministria e punës dhe politikës sociale, Prokuroria Publike, Gjykata dhe Shoqatat e qytetarëve, Të akuzuarit ose buxheti i RM.

SHTOJCA I – REFERENCAT

A. Instrumentet juridike kombëtare për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore

1. Kodi penal I RM, Gazeta Zyrtare e RM nr. 37/96, me ligjet dhe ndryshimet dhe amandamentet e Kodit penal, Gazeta Zyrtare e RM nr. 88/99, 4/2002, 43/2003, 9/2004 dhe 139/08, Gazeta Zyrtare e RM nr. 49/2009, Gazeta Zyrtare e RM nr. 51/2011
2. Ndryshimet e Ligjit për procedure penale, Gazeta Zyrtare e RM nr. 74 prej 22 tetor, 2004 dhe Gazeta Zyrtare e RM nr.83 prej 10.07.2008, Gazeta Zyrtare e RM nr. 150 prej 18.11.2010
3. Ligji për mbrojtjen e dëshmitarëve, Gazeta Zyrtare e RM nr. 38/05 miratuar në 26.5.2005 me Ligjin për ndryshimet dhe amandamentet e Ligjit për mbrojtjen e dëshmitarëve, Gazeta Zyrtare e RM nr. 58/5 од 19.7.2005, dhe implementimi i filluar në 1.1. 2006;
4. Ligji për të huaj, Gazeta Zyrtare e RM nr. 35 prej 23.03.2006; ka hyrë në fuqi në 23.03.2007;
5. Ligji për punësimin e të huajve, Gazeta Zyrtare e RM nr. 70/2007; dhe Ligji për ndryshimet dhe amandamentet e Ligjit për punësimin e të huajve, Gazeta Zyrtare e RM nr. 5 prej 13.1.2009;
6. Protokolli për parandalimin, shpartallimin dhe ndëshkimin e trafikimit me qeniet njerëzore, në veçanti gratë dhe fëmijët, plotësimi i konventës të Kombave të Bashkuara kundër Krimit të organizuar ndërkombëtar, A.P. Rez. 25, shtojca II, KB GAOR, sesioni nr. 55, shtesat nr. 49, të Dok. të KB nr. 60 A/45/49 (Botimi I) (2001), k HYRË NË FUQI NË 9 SHTATOR 2003 (nënshkruar 2000 dhe ratifikuar nga Qeveria e Maqedonisë në vitin 2004).
7. Ligji për ratifikimin e Konventës për ngrirjen e mjeteve dhe konfiskimin e të ardhurave orej krimit të vitit 2006, Gazeta Zyrtare e RM nr. 55/2007;
8. Ligji për ratifikimin dhe bashkëpunimin e policisë të Evropës Juglindore, 22 qershor 2007, Gazeta Zyrtare e RM nr. 74/2007;
9. Ligji për ratifikimin e Konventës së Këshillit të Evropës për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore të vitit 2005, 14 prill 2009, Gazeta Zyrtare e RM nr. 49/2009.
10. Urdhëri i ministrit të punëve të brendshme për procedurën me të huajt që janë viktimë të trafikimit me qeniet njerëzore – Ministria e punëve të brendshme, mars 2006 (ishte në fuqi deri në hyrjen në fuqi të Ligjit të ri për të huaj në 23.3. 2007);

11. Urdhëri i Ministrisë së punëve të brendshme për çështjen e miratimit të vizave për të huaj, prolongimin e vlefshmërisë së vizës dhe tërheqjen e vizës, 1.10. 2007.
12. Urdhëri i Ministrisë së punëve të brendshme për udhëtim edhe dokumentet e tjera për të huaj, 2.4.2008;
13. Urdhëri i Ministrisë së punëve të brendshme për rregullat e shtëpisë në Qendrën për përkujdes, 1.10. 2008;
14. Procedurat operative standarde – POS për ndihmë të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore, 2010, Komisioni Kombëtar për luftë kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrantët ilegal, Ministria e punëve të brendshme;
15. Marrëveshja midis Komisioni Evropian dhe RM për riadmisim të personave të cilët qëndrojnë pa leje, 8 nëntor 2007, Gazeta Zyrtare e RM nr. 141/2007;
16. Rezoluta e politikës migruese të RM 2009 – 2014, dhejtor 2008, Gazeta Zyrtare e RM nr. 9/2009.
17. Ligji për familjen, Gazeta Zyrtare e RM nr.80/1992, nr. 9/1996, nr. 38/2004, nr. 33/2006, nr. 84/2008 dhe nr. 67/2010

B. Lista e instrumenteve juridike ndërkombëtare relevante për dezenimin e strategjisë kombëtare në luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore

1. Konventa e Këshillit të Evropës për Aktivitetet kundër trafikimit me qeniet njerëzore, Varshavë, 16.05. 2005, Varg kontrata nr. 197;
2. Këshilli i Evropës rekomandime P(2000) 11 të Komisionit të Ministrave të shteteve anëtare për aktivitetet kundër trafikimit me qeniet njerëzore për qëllim të eksploatimit seksual, 19 maj 2000;
3. Këshilli i Evropës rekomandime P(2000) 11 të Komisionit të Ministrave të shteteve anëtare për pozitën e viktimave në kuadër të të Drejtës penale dhe procedurave, 25 qershor 1985;
4. Konventa e Këshillit të Evropës për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore, mbajtur në Romë, 4. 11. 1950, Këshilli i Evropës, varg kontratash nr. 44;
5. Konventa e Këshillit të Evropës për dëmshpërblimin e viktimave prej veprimeve të dhunshme, 1983;
6. Protokolli i dytë shtesë i Konventës Evropiane për ekstradim, 1975
7. Këshilli i Evropës, Konventa Evropiane për ekstradim, 1957.

8. Këshilli për zgjedhjen kornizë për luftën kundër krimit të organizuar, OJ L 300, 11 nëntor 2008, faqe 42.
9. Propozimi i Këshillit për zgjedhjen kornizë për parandalimin dhe luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe mbrojtjen e viktimave, COM (2009) 136 përfundimisht, 25 mars, 2009.
10. Propozimi i Këshillit për zgjedhjen kornizë për luftën kundër keqtrajtimit seksual, eksploatimit seksual të fëmijëve dhe pornografisë fëmijërore, anulimi i zgjidhje kornizë 2004/68/JXA, ICOM(2009) 135 përfundimisht, 25 mars 2009
11. Direktiva e Këshillit 2004/81/EC prej 29 prillit 2004 për lejen e qëndrimit të dedikuar qytetarëve prej vendeve të treta të cilat janë viktima të trafikimit me qeniet njerëzore ose të cilët kanë qenë subjekt i aksionit për udhëheqjen e emigrimit ilegal, të cilët bashkëpunojnë me organet përgjegjëse kompetente, OJ L 261, 6 gusht 2004, faqe 85;
12. Direktiva e Këshillit 2004/80/ELI prej 29 prill 2004 lidhur me kompensimin e viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore, OJ L 261, 6 gusht 204, faqe 15
13. Këshilli për zgjidhje kornizë 2002/69/JHA prej 19 qershorit 2002 për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore, OJ L 203, 1 gusht 2002, faqe 1.
14. OSBE Aksion plani për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore, 24 korrik 2003.
15. Protokolli i KB për parandalim, shpartallim dhe ndtshkim të trafikimit me qeniet njerëzore në veçanti femrat dhe fëmijët (Protokolli i Palermo-s), shtesa e Konventës së KB kundër krimit të organizuar ndërkombëtar (2000);
16. Protokolli i KB kundër kontrabandimit të emigrantëve nëpër tokë, ujë ose ajër, shtesa e Konventës së KB kundër krimit të organizuar ndërkombëtar (2000);
17. Konventa e KB kundër krimit të organizuar ndërkombëtar (2000).
18. Protokolli zgjedhës i Konventës së KN për të drejtat e fëmijëve, trafikimit të fëmijëve, prostitucionit të fëmijëve dhe pornografisë fëmijërore, 2000;
19. Konventa e KB për mbrojtjen e të drejtave të të gjithë punëtorëve emigrant dhe anëtarëve të familjeve të tyre, miratuar me rezolutën e Asamblesë së Përgjithshme 45/158 në 18 dhjetor 1990, që ka hyrë në fuqi me 1 korrik 2003;
20. Konventa e Bashkuar për të drejtat e fëmijëve, miratuar dhe hapur për nënshkrim, ratifikim dhe vlerësim me rezolutën e Asamblesë së Përgjithshme 44/25 nga nëntori 1989;

21. Deklarata e KOB për parimet themelore të të drejtave të viktimave të krimit dhe keqpërdorimit të pushtetit, 1985;
22. Konventa e KB për eliminimin e të gjitha formave të diskriminimit kundër femrës, 1979;
23. Kombet e Bashkuara, 1950 Konventa e Gjenevës për refugjatë dhe Protokolli shtesë i saj, 1967;
24. OBSH, Konventa për format më të këqija të eksploatimit të punës së fëmijëve, 1999;
25. OBSH, Konventa për agjencitë private për punësim, 1997;
26. OBSH, Konventa për punëtorët emigrant, 1975;
27. OBSH, Konventa për punën e dhunshme nr. 29 (1930)
28. Strategjia e UE për çrrënjëzimin e trafikimit me qeniet njerëzore 2012 – 2016
29. Aksion Plani për personat e mitur të pashoqëruar (2010 – 2014); Komisioni Evropian, SEC (2010) 534, Bruksel, 6 maj 2010
30. Comparative review of legislation in the Republic of Macedonia and the Convention on the rights of the child; Ministry of Justice of the Republic of Macedonia, supported by UNICEF, May 2010
31. Trafficking in Person Reports 2009, 2010, 2011, US Department of State
32. Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on preventing and combating trafficking in human beings and protecting victims, repealing Framework Decision 2002/629/JHA. Brussels, 29.3.2010

SHTOJCA II – Lista e anëtarëve të Grupit punues të emëruar nga Komisioni Kombëtar për përpilimin e Aksion Planit Kombëtar për luftën kundër trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal për vitet 2013 - 2016

1. **Sande Kitanov**, Ministria e Punëve të Brendshme – NJTQNJKE – Udhëheqës i grupit të punës
2. **Ana Burageva**, Ministria e Punëve të Brendshme
3. **Bllagica Petkovska**, Ministria e Punëve të Brendshme – NJTQNJKE
4. **Elena Grozdanova**, Ministria e Punës dhe Politikës Sociale
5. **Svetllana Cvetkovska**, Ministria e Punës dhe Politikës Sociale /MKR
6. **Vesna Dimishkova**, Gjykata Themelore Shkupi I, Shkup
7. **Julija Gligorova Trajanoska**, Ministria e Arsimit dhe Shkencës/ BZHA
8. **Sanja Dimovska**, Ministria e Drejtësisë
9. **Fatmir Aliu**, Ministria e Shëndëritit
10. **Ivona Todorovska**, IOM Shkup
11. **Melita Gruevska**, Graham QNPPM
12. **Tanja Temellkovska Milenkoviq**, Misioni i OBSE në Shkup
13. **Irina Nikollovska**, Shoqata e qytetarëve „Porta e Hapur”
14. **Ivan Trajkov**, Shoqata e qytetarëve „Për fëmijëri të lumtur”
15. **Vllatko Aleksovski**, Agjencia Gjermane për Bashkëpunim Ndërkombëtar

★

★ ★

Prof. D-r Sunçica Dimitrijoska, e angazhuar nga ana e GIZ për implementimin e vlerësimit të jashtëm të APK 2009 – 2012 dhe Sanja Burageva konsultant.

AKSION PLANI KOMBËTAR PËR
LUFTËN KUNDËR TRAFIKIMIT ME
QENIET NJERËZORE DHE
EMIGRIMIN ILEGAL NË
REPUBLIKËN E MAQEDONISË

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
1. KORNIZA MBËSHHTETËSE						
1.1 Strukturat koordinuese						
Përforcimi i rolit koordinues të komisionit Komisionit Kombëtar transparenca e përmirësuar në realizimin e aktiviteteve	Sigurimi i pjesëmarrjes të rregullt dhe aktive të anëtarëve të KK dhe organeve punuese të tij; Rrjedhje e përmirësuar e informatave prej anëtarëve të KK deri te institucionet/ organizatat amë	Zgjerimi i anëtarësisë të KK/ Sekretariatit me përfaqësues të Inspektoratit Shtetëror të Punës (ISHP), Dhomës së punëdhënësve dhe Sindikatave	KK	2013	Vendim për emërtimin e anëtarëve, shpallur në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”	Nuk ka implikime
		Pasqyrë dhe analizë e memorandumeve ekzistuese për bashkëpunim dhe protokolle në nivel kombëtar dhe vlerësimi i nevojave për nënshkrimin e memorandumeve të ri	Ministritë dhe institucionet e resorit dhe SHQ	2013	Numri i memorandumeve për bashkëpunim dhe protokolle të shqyrtuar dhe të ri të nënshkruar	Nuk ka implikime
		Revidimi dhe nënshkrimi i memorandumeve për bashkëpunim dhe protokolle të ri	Ministritë dhe institucionet e resorit dhe SHQ	2013-2014	Numri i memorandumeve për bashkëpunim dhe protokolle të shqyrtuar	Nuk ka implikime
	Informim i rritur i anëtarëve të Sekretariatit për aktivitetet e institucioneve/ organizatave të tyre	Dorëzimi i raportit vjetor të KK pranë Qeverisë së Republikës së Maqedonisë	Koordinatori kombëtar	Një herë në vit	Raport vjetor	Nuk ka implikime
		Përpilimi i raportit vjetor nga ana e Raportuesit Kombëtar	RK	Një herë në vit	Raport vjetor	Nuk ka implikime
		Takime pune të rregullta të KK, Sekretariatit dhe Nëngrupit për Lufta Kundër Trafikimit me Fëmijë	KK dhe Sekretariati	Në vazhdim	Nga katër takime pune në vit për secilin rup punues dhe procesverbale nga takimet e punës	Nuk ka implikime

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
Përforcimi i rolit të KK në nivel lokal	Formimi i Komisioneve Lokale për Trafikim me Njerëz dhe aktivitetet e realizuar në pajtim me APK në nivel lokal	Identifikimi i komunave si target në të cilat do të formohen komisionet lokale	KK, institucionet qeveritare në nivel lokal, shoqatat e qytetarëve dhe NJVL	2013	Numri i komisioneve lokale të formuar	Nuk ka implikime
		Përcaktimi i kompetencave dhe kriterëve për anëtarësim në komisionet lokale		2013		
		Formimi i komisioneve lokale në bashkëpunim me NJVL		2013-2016		
Përmirësimi i koordinimit dhe bashkëpunimit midis institucioneve në nivel qendror dhe lokal për identifikimin, ndihmën dhe mbështetjen e viktimave potenciale dhe grupeve të rrezikut	Kapacitete të përforuara në nivel lokal dhe koordinimi midis institucioneve përfshirë edhe sektorin qytetar	Themelimi i ekipeve të lëvizshme në nivel lokal për identifikimin, ndihmën dhe mbështetjen e viktimave potenciale dhe grupeve të rrezikut	MPPS, MPB, SHQ, NJVL	Në vazhdim	Numri i ekipeve të lëvizshme të formuara;	MPPS, MPB
					Numri i personave/ grupeve të rrezikut që kanë pranuar ndihmë dhe mbështetje;	
1.2 Korniza ligjore dhe rregullatore (legislative)						
Harmonizimi i kornizës ligjore kombëtare me atë ndërkombëtare	Korniza ligjore kombëtare e harmonizuar me atë ndërkombëtare	Ndjekja e dokumenteve ndërkombëtar dhe harmonizimi i kornizës ligjore kombëtare me atë ndërkombëtare për Trafikim me Njerëz dhe Komntrabandimin e Imigrantëve	MD, MPPS, MPB, MPJ dhe SÇE	Në vazhdim	Numri i dokumenteve të analizuar;	Nuk ka implikime
		Analiza e rregullativës ligjore nga aspekti i harmonizimit me rregullativën ndërkombëtare për mbrojtjen e fëmijëve viktimë			Numri i propozimeve të dorëzuar për ndryshimin e legjislacionit kombëtar	

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
Avancimi i legjislacionit kombëtar në drejtim të mbrojtjes së të drejtave të viktimave	Baza ligjore e avancuar për të mbrojtjen e të drejtave të viktimave	Ndryshimi dhe shtimi i Ligji për Mbrojtje Sociale neni 84 me qëllim sigurimin e mbrojtjes shëndetësore falas për Viktima të Trafikimit me Njerëz	MPPS	2013	Ndryshimi i LMS neni 84	Nuk ka implikime
		Sigurimi dhe implementimi i bazës ligjore për ndihmë juridike falas për Viktima të Trafikimit me Njerëz	MD	Në vazhdim	Zgjidhjet sistemore të miratuara	Nuk ka implikime
		Ndryshimi dhe shtimi i Ligjit për Mbrojtje Sociale neni 145 me qëllim të vazhimit të afatit për vendosjen e viktimave	MPPS	2013	Ndryshimi dhe shtimi i Ligjit për Mbrojtje Sociale	Nuk ka implikime
Themelimi i fondit për dëmshpërblimin e viktimave, në pajtim me zgjidhjet e parashikuar në Ligjin për Procedura Penale të ri	Sigurimi i bazës ligjore për themelimin e fondit shtetëror për dëmshpërblimin e viktimave	Miratimi i Ligjit për fondin shtetëror për dëmshpërblimin e viktimave	MD	2013-2016	Fondi i formuar për dëmshpërblimin e viktimave	Nuk ka implikime
Themelimi i mekanizmit për identifikimin dhe veprimin me viktimat potenciale të trafikimit me qeniet njerëzore në mesin e emigrantëve ilegal	Identifikimi i viktimate potenciale të trafikimit me qeniet njerëzore në mesin e emigrantëve ilegal	Përpilimi i PSO për identifikimin dhe veprimin me viktimat potenciale të trafikimit me qeniet njerëzore në mesin e emigrantëve ilegal	MPB, MPPS	2013-2014	PSO i përpiluar	MPB dhe donacione
		Trajnime të specializuara për të punësuarit në SGRM për implementimin e PSO		2013-2014	Nga 2 trajnime në vit me nga 25 persona; Numri i trajnimeve dhe numri i personave të trajnuar	

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
1.3. Bashkëpunimi ndërkombëtar						
Përforcimi i bashkëpunimit ndërkombëtar dhe koordinimit midis institucioneve relevante në sferën e Trafikimit me Njerëz dhe Emigrimit Ilegal	Bashkëpunim ndërkombëtar i përforcuar në sferën e Trafikimit me Njerëz dhe Emigrimit Ilegal	Nënshkrimi i protokolleve midis shteteve nënshkruese të Konventës së Vjenës	MPB	Në vazhdim	Numri i protokolleve të nënshkruar	Nuk ka implikime
		Pjesëmarrja në takime rajonale dhe vizita studimore me qëllim këmbimi të praktikave të mira	MD, OP, gjyqësia, MPB, MPPS, SHQ	Në vazhdim	Numri i takimeve rajonale dhe vizitave studimore; Numri i raporteve të dorëzuara te KK.	МП, ЈО, судство, МВР, МТСП, ЗГ и донации
		Nënshkrimi i marrëveshjes për rikthim në atdhe dhe protokollat për implementim	MPB	Në vazhdim	Numri i kontratave dhe protokolleve të nënshkruar; numri i personave të kthyer sipas marrëveshjes për rikthim në atdhe	Nuk ka implikime
	Bashkëpunim i avancuar me shtetet e EJT dhe UE	Имплементација на образецот за следење на транснационално упутување на жртви од трговија со луѓе	МВР, МТСП	Në vazhdim	% e rasteve në të cilat është shfrytëzuar formulari	Nuk ka implikime
		Редовни средби на националните координатори	МВР	Në vazhdim	2 takime vjetore; numri i raporteve të dorëzuara pranë KK	МВР dhe donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
1.4. Menaxhimi me informatat, monitorimi dhe vlerësimi						
Avancimi i sistemit për menaxhimin me informatat, monitorimin dhe vlerësimin	Deri në fund të vitit 2016 themelimi i bazës së centralizuar të të dhënave për viktimat dhe keqbërësit	Përpilimi i protokollit për grumbullimin dhe përpunimin e informatave për bazën qendrore të të dhënave	KK	2013	Protokolli i përpiluar	KK
		Themelimi i bazës së centralizuar të të dhënave për viktimat dhe keqbërësit	Zyra e Koordinatorit Kombëtar	2016	Numri i aplikimeve të futura	MPB dhe IPA fondet
	Kapacitete të përforcuar të raportuesit kombëtar	Themelimi i bashkëpunimit dhe koordinimit me raportues të tjerë kombëtar prej shteteve të EJT dhe UE	KI	Në vazhdim	Numri i bashkëpunimeve të realizuara	MPB dhe donacione
		Implementimi i instrumenteve për monitorim dhe vlerësim të PSO dhe aktiviteteve të tjera të LKTNJ dhe EI	KK	Në vazhdim	Instrumentet e përpiluar për monitorim dhe vlerësim	KK dhe donacione
	Themelimi i sistemit për informim dhe evidentim	Themelimi i sistemit për informim dhe evidentim për aktivitetet e realizuara/ trajnimet e realizuara dhe personat e trajnuar/ vizita studimore nëpërmjet të plotësimit të formularëve të unifikuar	KK	Në vazhdim	Numri i raporteve të pranuar dhe të dërguar	KK
2. PREVENIMI						
2.1. Identifikimi i arsyeve për paraqitjen e trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijë dhe emigrimit ilegal						
Caktimi i rreziqeve dhe grupeve të rrezikut për paraqitjen e Trafikimit me Njerëz dhe Emigrimit Ilegal në Republikën e Maqedonisë	Identifikimi i rreziqeve dhe grupeve të rrezikut për Trafikimin me Njerëz dhe Emigrimin Ilegal	Hulumtimi dhe analiza e identifikimit të rreziqeve dhe grupeve të rrezikut për Trafikimin me Njerëz dhe Emigrimin Ilegal me fokus në fëmijët dhe vendosjen e prioritetëve	MPPS, MASH/BZHA SHQ	2013/15	2 hulumtime të realizuara	MPPS, MASH/BZHA, SHQ, donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
2.2 Përf forcimi i kapaciteteve për realizimin e aktiviteteve parandaluese						
Përf forcimi i kapaciteteve të kuadrit edukativ – arsimor dhe shërbimeve profesionale në shkollat fillore dhe të mesme dhe IP për mbrojtje sociale dhe SHQ për parandalimin e Trafikimit me Njerëz	Kapacitete të përforcuara të institucioneve edukative – arsimore dhe Institucione Publike për mbrojtje sociale dhe SHQ për parandalimin e Trafikimit me Njerëz	Trajnimi i shërbimeve profesionale dhe mësimdhënësve të shkollave fillore dhe të mesme për parandalimin e Trafikimit me Njerëz / fëmijëve	MASH/ BZHA	Në vazhdim	120 mësimdhënës në vit në 6 trajnime njëditore; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MASH/ BZHA, MPSP, SHQ
		Trajnimi i shërbimeve profesionale prej IP për mbrojtjen sociale për fëmijët nën rrezik dhe SHQ për parandalimin e Trafikimit me Njerëz	MPSP dhe SHQ	Në vazhdim	Në vit 34 persona prej shërbimeve profesionale prej IP dhe 10 persona prej SHQ në dy trajnime njëditore; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar.	MPSP, SHQ
Përf forcimi i kapaciteteve të gjitha institucioneve dhe SHQ për parandalimin e eksploatimit të punës	Kapacitete të përforcuara të të gjitha institucioneve dhe SHQ për parandalimin e eksploatimit të punës	Trajnime të institucioneve dhe SHQ për parandalimin e trafikimit me qeniet njerëzore me qëllim të eksploatimit të punës	Sindikatat SHQ, MPB, MPSP, ISHP	2013-2014	Nga 2 trajnime për 15 persona në vit; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MPSP/ ISHP, sindikatat, SHQ, donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
Rritja e përgjegjësisë gjatë informimit të përfaqësuesve të mediave për Trafikimin me Njerëz/Fëmijë	Vetëdije e ngritur për mënyrën e orimit për Trafikimin me Njerëz/Fëmijë	Trajnime për respektimin e të drejtave dhe mbrojtjen e identitetit të viktimave gjatë informimit për përfaqësuesit e mediave	KK, media, SHQ, Shoqata e gazetarëve	Në vazhdim	Nga 2 trajnime për 25 persona në vit; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	KK, SHQ dhe donacione
Përforcimi i kapaciteteve të punëtorëve shëndetësor dhe bashkëpunëtorëve për Trafikimin me Njerëz	Informimi i shtuar i punëtorëve shëndetësor dhe bashkëpunëtorëve për Trafikimin me Njerëz	Trajnime për parandalim të Trafikimit me Njerëz të punëtorëve shëndetësor dhe bashkëpunëtorëve dhe përpilimi dhe shpërndarja e materialit informativ për Trafikimin me Njerëz/Fëmijë	MSH dhe SHQ	Në vazhdim	Nga 2 trajnime për 25 persona në vit në 2 trajnime njëditore; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	NSH dhe SHQ
Rritje e informimit të nxënësve në shkollat fillore dhe të mesme për Trafikimin me Njerëz	Rritja e informimit të nxënësve në shkollat fillore dhe të mesme për Trafikimin me Njerëz	Edukimi i nxënësve në shkollat fillore dhe të mesme për parandalimin e Trafikimit me Njerëz	MASH/BZHA, SHQ	Në vazhdim	Numri i ligjëratave të mbajtura	Nuk ka implikime

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
Përforcimi i kapaciteteve të përfaqësive diplomatike – konsullore të Republikës së Maqedonisë (PDK)	Informim i shtuar i të punësuarve në PDK	Përpilimi dhe shpërndarja e materialit informativ për Trafikimin me Njerëz për PDK	MPJ dhe KK	2013	400 kopje të materialeve informative	MPJ
2.3 Ngritja e vetëdijes publike dhe edukimi						
Ngritja e vetëdijes publike për trafikimin me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal	Informim dhe vetëdije e shtuar për problemin e trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimin ilegal	Shënimi i 18 tetorit – Dita evropiane e luftës kundër trafikimit me qenie njerëzore	KK, Sekretariati, SHQ	Në vazhdim	Numri i evenimenteve të realizuara	BZHA SHQ donacione
		Shënimi i Javës kundër trafikimit me qenie njerëzore në Republikën e Maqedonisë (2 – 9 dhjetor)	KK, Sekretariati, SHQ	Në vazhdim	Numri i evenimenteve të realizuara	
		Organizimi i fushatave për ngritjen e vetëdijes publike për problemin e trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal/ fëmijët	KK, MPB, MPPS, MASH/ BZHA, SHQ	Në vazhdim	1 fushatë në vit, 500 info – materiale të printuara dhe shpërndara	
		Organizimi i fushatave për zvogëlimin e kërkesës për shfrytëzimin e shërbimeve prej viktimave të Trafikimit me Njerëz/ Fëmijë	MPB, MPPSA, MASH, SHQ	Në vazhdim	Numri i fushatave të zbatuara; 500 info – materiale të printuara dhe shpërndara	

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
Rritje e vetëdijes te grupet e ndjeshme për problemin e Trafikimit me Njerëz	Rritja e vetëdijes te grupet e ndjeshme për problemin e Trafikimit me Njerëz	Organizimi i aktiviteteve preventive për grupet e ndjeshme/ fëmijët në nivel lokal	MASH, MPPS, SHQ	Në vazhdim	5 leksione preventive , 3 forume teatri, 3 edukime moshatare në vit	MASH, MPPS, SHQ, donacione
		Operimi i SOS linjave për informata dhe ndihmë për grupet e ndjeshme/ viktima potenciale të trafikimi me qenie njerëzore	MPPS dhe SHQ	Në vazhdim	Numri i thirrjeve të realizuara	MPPS, SHQ dhe donacione
2.4 Zvogëlimi i ndjeshmërisë						
Avancimi i mekanizmave për zvogëlimin e arsyeve për paraqitjen e trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal	Përmbajtjet e zbatuara për trafikimin me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal në programet mësimore në arsimin superior	Prezantimi i përmbajtjeve për fëmijët viktima të trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal në programet mësimore në arsimin superior dhe zbatimi i tyre	MASK dhe UQM	2013	Numri i programeve mësimore dhe orëve të mbajtura	MASH, UQM
	Grupe të ndjeshme të fuqizuar në aspekt ekonomik	Lehtësimi i qasjes deri në tregun e punës (të kualifikuar shtesë, ri-kualifikuar dhe të punësuar)	MPPS, Agjencia për punësim, shoqata e punëdhënësve, Vetëqeverisja lokale, SHQ	Në vazhdim	Numri i pjesëmarrësve të grupeve të ndjeshme të kualifikuar shtesë, ri-kualifikuar dhe të punësuar	MPPS, NJVL donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
3. MBËSHTETJA DHE MBROJTJA E VIKTIMAVE DHE EMIGRANTËVE						
3.1. Identifikimi dhe udhëzimi i viktimave						
Përmirësimi i procesit të identifikimit dhe udhëzimit të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore	Efikasitet i shtuar në identifikimin, udhëzimin dhe mbrojtjen	Përpilimi i treguesve për identifikimin e viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore / fëmijë sipas llojeve të eksploatimit	KK (MP-NJTNJ dhe KE; MPPS, SHQ)	2013	Tregues të përpiluar, miratuar nga KK dhe të shpërndarë te institucionet kompetente në 1000 kopje	KK dhe donacione
		Revidimi i pyetësorit të standardizuar në pajtim me indikatorët e përgatitur për identifikim	KK (MPB-NJTNJ dhe KE; MPPS-NMU, SHQ)	2013	Pyetësorit i standardizuar i reviduar	KK dhe donacione
		Trainimi i personave profesional që janë përfshirë në realizimin e PSO në nivel rajonal dhe lokal	MPB, MPPS dhe SHQ	Në vazhdim	Minimum 4 trajnime në vit me nga 25 persona; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MPB, MPPS, SHQ donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
3.2. Ndihma direkte dhe mbrojtja e viktimave dhe emigrantëve						
Sigurimi i mbrojtjes së viktimave dhe emigrantëve ilegal në pajtim me standardet ndërkombëtare	Vend i sigurt për vendosje, ndihmë dhe mbrojtje të VTNJ	Funksionim në vazhdim i QPVTNJK dhe Qendrës pranuese për të huaj	MPPS, MPB, SHQ	Në vazhdim	Numri i viktimave të vendosura; numri i personelit të angazhuar dhe buxheti i siguruar	Qeveria e RM, MPPS, MPB, SHQ dhe donacione
	Kapacitete të përfunduara të kuadrove profesionale në QPVTNJ dhe Qendrën pranuese për të huaj	Adaptimi i kapaciteteve institucionale ekzistuese të QPVTNJ për vendosjen e viktimave nga vendi/ fëmijët e të dy gjinive	MPPS, MPB	2014	Kushte të siguruar për vendosjen e viktimave nga vendi/ fëmijët e të dy gjinive	Qeveria e RM, MPPS, donacione
		Pajisje shtesë teknike për QPVTNJK dhe Qendrës pranuese për të huaj	MPB, MPPS, organizata ndërkom- bëtare	Në vazhdim	Pajisje teknike e siguruar	MPB, MPPS dhe donacione
		Organizimi i trajnimit të personelit në QPVTNJK dhe Qendrën pranuese për të huaj	MPB, MPPS, SHQ, organizata ndërkom- bëtare	Në vazhdim	Një trajnim në vit për 10 persona; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MPB, MPPS, SHQ dhe donacione
		Organizimi i trajnimit për kujdestarët e fëmijëve viktima të trafikimit me qeniet njerëzore dhe fëmijë të emigrimit ilegal	MPPS	2013-2014	Nga 2 trajnime në vit me nga 60 persona; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MPPS, donacione
	Viktimat dhe emigrantët ilegal janë informuar për të drejtat dhe obligimet e tyre	Material informativ i përpiluar dhe i shpërndarë në më shumë gjuhë për të drejtat dhe obligimet e viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal	MPB, MPPS, SHQ	Në vazhdim	Material informativ i përpiluar dhe i shpërndarë deri te shfrytëzuesit përfundimtar në 6 gjuhë nga 500 kopje	MPB, MPPS, SHQ dhe donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
Integrimi i viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore në mjedisin social	Përpilimi dhe zbatimi në vazhdim i programeve për ndihmë, mbështetje dhe re-integrim të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore	Përpilimi i programit për ndihmë, mbështetje dhe re-integrim të viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore	MPPS, SHQ	2013-2014	Numri i SHQ të zgjedhura	MPPS, SHQ dhe donacione
		Revidimi i programit për re-integrimin dhe risocializimin e fëmijëve	MPPS, SHQ	2013	Numri i familjeve kujdestare dhe të kujdesit	MPPS, SHQ dhe donacione
		Sigurimi i pakos standarde të shërbimeve themelore, ndihmës ligjore dhe shëndetësore, ndihmës psiko-sociale dhe inkuadrim në procesin arsimor	MPPS, MPB, MSH, MD, MASH, Vetëqeverisja lokale, SHQ	Në vazhdim	Numri i personave të cilët kanë marrë pakon standarde të shërbimeve	MPPS, MPB, MSH, MD, MASH, Vetëqeverisja lokale dhe SHQ
	SHQ të zgjedhura për mbrojtjen e viktimave nga trafikimi me qeniet njerëzore në pajtim me kriteret për zgjedhje	Zhvillimi i formave alternative për mbrojtje	MPPS, SHQ	Në vazhdim	Program i reviduar	MPPS dhe donacione
Sigurimi i mjeteve për rikthim në atdhe të emigrantëve ilegal dhe viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore		Përpilimi i kriterëve për zgjedhje dhe zgjedhja e SHQ që do të angazhohen në mbrojtjen e viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore	MPPS	2013-2015	Program i përpiluar	MPPS
	Sigurimi i mjeteve për rikthim në atdhe të emigrantëve ilegal dhe viktimave të trafikimit me qeniet njerëzore	Parashikimi i mjeteve financiare për rikthim në atdhe të emigrantëve ilegal	MPB	Në vazhdim	Mjetet të siguruar për rikthim në atdhe	MPB, donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
4. PROCEDURA PËR HETIMORE DHE PENALE E TRAFIKIMIT ME QENIET NJERËZORE DHE KONTRABANDA ME EMIGRANTËT						
4.1. Procedura para hetimore (hetimet proaktive dhe reaktive)						
Përf forcimi i kapaciteteve të MPB në drejtim të zbulimit të keqbërësve të akteve të trafikimit me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal	Zyrtarë policor të trajnuar Hetime të realizuara me sukses	Trajnime të specializuara për nëpunësit policor prej NJTNJ dhe KE dhe SGRM OIMPK	MPB	Në vazhdim	По 2 обуки годишно по 25 учесници; број на обуки и број на обучени лица	MPB dhe donacione
		Trajnime bazike dhe speciale për nëpunësit policor prej SGRM, SPB në veçanti inspektorët për delikuençë minore për njohjen/ identifikimin dhe udhëzimin e viktimave potenciale të të trafikimit me qeniet njerëzore / fëmijët	MPB	Në vazhdim	4 обуки годишно по 25 учесници; број на обуки и број на обучени лица	MPB dhe donacione
		Përf forcimi i kapaciteteve njerëzore dhe teknike të NJTNJ dhe KE	MPB	Në vazhdim	Број на новоангажирани полициски службеници и набавена опрема	Nuk ka implikime
		Rritja e numrit të hetimeve proaktive për trafikimin me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal	MPB dhe PP	Në vazhdim	Број на спроведени проактивни истраги	MPB dhe PP

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
Avancimi i bashkëpunimit ndër-institucional lidhur me këmbimin e informatave dhe zbatimin e koordinuar të hetimeve për trafikimin me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal	Bashkëpunimi ndër-institucional i përforcuar gjatë zbatimit të hetimeve	Përpilimi i protokolleve/ dhe memorandumëve për veprim të përbashkët midis MPB dhe DAP, Inspektoratit Shtetëror të Punës (ISHP)	MPB, MPBS, MF	2013	Numri i protokolleve/ dhe memorandumëve të përpiluar	MPB, MPBS dhe MF
		Organizimi i trajnimeve të përbashkëta për veprim të përbashkët	MPB, MPBS, MF	2013, 2015	Nga 2 trajnime në vit me nga 20 pjesëmarrës; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MPB, MPBS, MF dhe donacione
Përmirësimi i bashkëpunimit ndërkombëtar policor në sferën e zbatimit të hetimeve (investigimeve)	Hetime ndërkombëtare të realizuara me sukses	Inicimi, pjesëmarrja dhe udhëheqja e hetimeve ndërkombëtare për trafikimin me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal	MPB dhe PP	Në vazhdim	Numri i hetimeve ndërkombëtare të iniciuara dhe zbatuara	MPB dhe PP
		Iniciativa për formimin e EPH (ekipe të përbashkëta hetimore) për trafikimin me qeniet njerëzore dhe emigrimit ilegal	MPB dhe PP	Në vazhdim	Numri i EPH të formuara	MPB dhe PP

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
4.2. Procedura penale						
Përmirësimi i cilësisë së procedurave penale	Kapacitete të përforcuara të gjykatësve dhe prokurorëve	Organizimi i trajnimeve për gjykatësit dhe prokurorët	Akademija për Gjykatës dhe Prokuror Publik	Në vazhdim	Numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	Akademija për Gjykatës dhe Prokuror Publik dhe donacione
		Trajnime të specializuara për gjykatësit dhe prokurorët për sjelljen me viktimat me shqyrtim të veçantë të fëmijëve	Akademija për Gjykatës dhe Prokuror Publik	Në vazhdim	Numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	Akademija për Gjykatës dhe Prokuror Publik dhe donacione
Realizimi i të drejtave të viktimës në procedurën penale me shqyrtim të veçantë të të drejtave të fëmijëve	Të drejtat e viktimave/ fëmijëve në procedurën penale janë siguruar	Sigurimi i përkthyesve të autorizuar gjyqësor në gjuhët e viktimave dhe emigrantëve ilegal	MD	Në vazhdim	Numri i përkthyesve të autorizuar gjyqësor	Të akuzuarit ose buxheti i Republikës së Maqedonisë
		Kërkimi i mënyrave për përcaktimin e identitetit të migrantëve dhe viktimave të trafikimit me qenie njerëzore	MBP	Në vazhdim	Numri i përkthyesve të autorizuar gjyqësor	MPR, të akuzuarit ose buxheti i Republikës së Maqedonisë
		Informimi i viktimave për të drejtat e tyre në procedurën penale	MPPS, SHQ, PP dhe Gjykata	Në vazhdim	Numri i përkthyesve të autorizuar gjyqësor	MPPS, SHQ, PP dhe Gjykata

Ekstrakt nga Aksion Plani Kombëtar për luftën
kundër trafikimit me qeniet njerëzore
dhe emigrimin ilegal që ka të bëjë
me Aksion Planin për luftën kundër
trafikimit me fëmijët
në Republikën e Maqedonisë

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
1. KORNIZA MBËSHHTETËSE						
1.1 Strukturat koordinuese						
Përforsimi i rolit koordinues të komisionit KK transparencë e përmirësuar në realizimin e aktiviteteve	Rrjedhje e përmirësuar e informatave prej anëtarëve të KK deri te institucionet/ organizatat amë	Takime pune të rregullta kundër trafikimit me fëmijë Nëngrupi për luftën	Nëngrupi për luftën kundër trafikimit me fëmijë	Në vazhdim	Nga katër takime pune në vit për secilin ruf punues dhe procesverbale nga takimet e punës	Nuk ka implikime
Përmirësimi i koordinimit dhe bashkëpunimit midis institucioneve në nivel qendror dhe lokal për identifikimin, ndihmën dhe mbështetjen e viktimave potenciale dhe grupeve të rrezikut	Kapacitete të përforsuara në nivel lokal dhe koordinimi midis institucioneve përfshirë edhe sektorin qytetar	Themelimi i ekupeve të lëvizshme në nivel lokal për identifikimin, ndihmën dhe mbështetjen e viktimave potenciale dhe grupeve të rrezikut	MPPS, MPB, SHQ, NJVL	Në vazhdim	Numri i ekupeve të lëvizshme të formuara; Numri i personave/ grupeve të rrezikut që kanë pranuar ndihmë dhe mbështetje; Numri i viktimave potenciale të udhëzuar	MPPS, MPB

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
1.2 Korniza ligjore dhe rregullatore (legjislative)						
Harmonizimi i kornizës ligjore kombëtare me atë ndërkombëtare	Korniza ligjore kombëtare e harmonizuar me atë ndërkombëtare	Analiza e rregullores ligjore në aspekt të harmonizimit të kornizës ligjore kombëtare me atë ndërkombëtare për trafikim me njerëz dhe emigrim ilegal	MPPS, MPB, SHQ, NJVL	Në vazhdim	Numri i dokumenteve të analizuar; Numri i propozimeve të dorëzuar për ndryshimin e legjislacionit kombëtar	Nuk ka implikime
2. PARANDALIMI (PREVENIMI)						
2.1. Identifikimi i arsyeve për paraqitjen e trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimi ilegal						
Caktimi i rreziqeve dhe grupeve të rrezikut për paraqitjen e trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal në Republikën e Maqedonisë	Identifikimi i rreziqeve dhe grupeve të rrezikut për trafikimin me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal	Hulumtimi dhe analiza e identifikimit të rreziqeve dhe grupeve të rrezikut për trafikim me njerëz dhe emigrim ilegal me fokus në fëmijët dhe vendosjen e prioriteteve	MPPS, MASH/ BZHA SHQ	2013/15	2 hulumtime të realizuara	MPPS, MASH/ BZHA, SHQ, donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
2.2 Зајакнување на капацитетите за реализација на превентивни активности						
Përforcimi i kapaciteteve të kuadrit edukativ – arsimor dhe shërbimeve profesionale në shkollat fillore dhe të mesme dhe Institucioneve publike për mbrojtje sociale dhe SHQ për parandalimin e trafikimit me njerëz	Kapacitete të përforcuara të institucioneve edukative – arsimore dhe Institucioneve Publike për mbrojtje sociale dhe SHQ për parandalimin e trafikimit me njerëz	Trajnimi i shërbimeve profesionale dhe mësimdhënësve të shkollave fillore dhe të mesme për parandalimin e trafikimit me njerëz / fëmijëve	MASH/ BZHA	Në vazhdim	120 mësimdhënës në vit në 6 trajnime njëditore; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MASH/ BZHA, MPPS, SHQ
		Trajnimi i shërbimeve profesionale prej Institucioneve Publike për mbrojtjen sociale për fëmijët nën rrezik dhe SHQ për parandalimin e trafikimit me njerëz / fëmijëve	MPPS dhe SHQ	Në vazhdim	Në vit 34 persona prej shërbimeve profesionale prej IP dhe 10 persona prej SHQ në dy trajnime njëditore; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar.	MPPS, SHQ
Përforcimi i kapaciteteve të institucioneve dhe SHQ me qëllim parandalimin e eksploatimit të punës	Kapacitete të përforcuara të të gjitha institucioneve dhe SHQ për parandalimin e eksploatimit të punës	Trajnime të institucioneve dhe SHQ për parandalimin e trafikimit me qeniet njerëzore me qëllim të eksploatimit të punës	Sindikatat, SHQ, MPB, MPMS, ISHP	2013-2014	Nga 2 trajnime për 15 persona në vit; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MPMS/ ISHP, sindikatat, SHQ, donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
Rritja e përgjegjësise gjatë informimit të përfaqësuesve të mediave për trafikimin me njerëz / fëmijëve	Vetëdije e ngritur për mënyrën e informimit për trafikimin me njerëz / fëmijëve	Trajnime për respektimin e të drejtave dhe mbrojtjen e identitetit të viktimave gjatë informimit për përfaqësuesit e mediave	KK, media, SHQ, Shoqata e gazetarëve	Në vazhdim	Nga 2 trajnime për 25 persona në vit; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	KK, SHQ dhe donacione
Përforsimi i kapaciteteve të punëtorëve shëndetësor dhe bashkëpunëtorëve për trafikimin me njerëz / fëmijëve	Informimi i shtuar i punëtorëve shëndetësor dhe bashkëpunëtorëve për trafikimin me njerëz	Trajnime për parandalim të trafikimit me njerëz të punëtorëve shëndetësor dhe bashkëpunëtorëve dhe përpilimi dhe shpërndarja e materialit informativ për trafikimin me njerëz / fëmijëve	MSH dhe SHQ	Në vazhdim	Nga 2 trajnime për 25 persona në vit në 2 trajnime njëditore; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	NSH dhe SHQ
2.3 Подигање на јавната свест и едукација						
Ngritja e vetëdijes publike për trafikimin me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal	Informim dhe vetëdije e shtuar për problemin e trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal	Organizimi i fushatave për ngritjen e vetëdijes publike për problemin e trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal/ fëmijët	KK, MPB, MPPS, MASH/ BZHA, SHQ	Në vazhdim	1 fushatë në vit, 500 info – materiale të printuara dhe shpërndara	MPB/KK, MPPS, MASH/ BZHA SHQ donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
Rritje e vetëdijes te grupet e ndjeshme për problemin e trafikimit me njerëz	Зголемена свесност на ранливите групи за трговијата со луѓе	Organizimi i aktiviteteve preventive për grupet e ndjeshme/ fëmijët në nivel lokal	MASH, MPSP, SHQ	Në vazhdim	5 leksione preventive, 3 forume teatri, 3 edukime moshatare në vit	MASH, MPSP, SHQ, donacione
		Operimi i SOS linjave për informata dhe ndihmë për grupet e ndjeshme/ viktimat potenciale të trafikimit me qenie njerëzore	MPSP dhe SHQ	Në vazhdim	Numri i thirrjeve të realizuara	MPSP, SHQ dhe donacione
2.4 Zvogëlimi i ndjeshmërisë						
Avancimi i mekanizmave për zvogëlimin e arsyeve për paraqitjen e trafikimit me qenie njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal	Përmbytjet e zbatuara për trafikimin me qenie njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal në programet mësimore në arsimin superior	Prezantimi i përmbytjeve për fëmijët viktimë të trafikimit me qenie njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal në programet mësimore në arsimin superior dhe zbatimi i tyre	MASH dhe UQM	2013	Numri i programeve mësimore dhe orëve të mbajtura	MASH, UQM
3. MBËSHTETJA DHE MBROJTJA E VIKTIMAVE DHE EMIGRANTËVE						
3.1. Identifikimi dhe udhëzimi i viktimave						
Përmirësimi i procesit të identifikimit dhe udhëzimit të viktimave të trafikimit me njerëz	Efikasiteti i shtuar në identifikimin, udhëzimin dhe mbrojtjen	Përpilimi i treguesve për identifikimin e viktimave të trafikimit me njerëz / fëmijë sipas llojeve të eksploatimit	KK (MP-NJTNJ dhe KE; MPSP, SHQ)	2013	Tregues të përpiluar, miratuar nga KK dhe të shpërndarë te institucionet kompetente në 1000 kopje	KK dhe donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
3.2. Ndihma direkte dhe mbrojtja e viktimave dhe emigrantëve						
Sigurimi i mbrojtjes së viktimave dhe emigrantëve ilegal në pajtim me standardet ndërkombëtare	Kapacitete të përforcuara të kuadrove profesionale në QPVTNJ dhe Qendrën pranuese për të huaj	Adaptimi i kapaciteteve institucionale ekzistuese të QPVTNJ për vendosjen e viktimave nga vendi/ fëmijët e të dy gjinive	MPPS, MPB	2014	Kushte të siguruar për vendosjen e viktimave nga vendi/ fëmijët e të dy gjinive	Qeveria e RM, MPPS, donacione
		Organizimi i trajnimit për kujdestarët e fëmijëve VTNJ dhe fëmijë e EI	MPPS	2013-2014	Nga 2 trajnime në vit me nga 60 persona; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MPPS, donacione
		Revidimi i programit për re-integrimin dhe risocializimin e fëmijëve	MPPS, SHQ	2013	Program i reviduar	MPPS, SHQ dhe donacione
4. PROCEDURA PARA HETIMORE DHE PENALE E TRAFIKIMIT ME QENIET NJERËZORE DHE KONTRABANDA ME EMIGRANTËT						
4.1. Procedura para hetimore (hetimet proaktive dhe reaktive)						
Përforcimi i kapaciteteve të MPB në drejtim të zbulimit të keqbërësve të akteve të trafikimit me qeniet njerëzore/ fëmijët dhe emigrimin ilegal	Zyrtarë policor të trajnuar	Trajnime bazike dhe speciale për nëpunësit policor prej SGRM, SPB në veçanti inspektorët për delikuencë minore për njohjen/ identifikimin dhe udhëzimin e viktimave potenciale të viktimave të trafikimit me njerëz / fëmijët	MPB	Në vazhdim	4 trajnime në vit me nga 25 pjesëmarrës; numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	MPB dhe donacione

Qëllimi	Rezultatet e pritura	Aktivitetet	Institucioni/ organizata përgjegjëse	Korniza kohore	Indikatorët	Buxheti/ bartësit e buxhetit
4.2. Procedura penale						
Përmirësimi i cilësisë së procedurave penale	Kapacitete të përforduara të gjykatësve dhe prokurorëve	Trajnime të specializuara për gjykatësit dhe prokurorët për sjelljen me viktimat me shqyrtim të veçantë të fëmijëve	MPPS, SHQ, PP dhe Gjykata	Në vazhdim	Numri i trajnimeve dhe personave të trajnuar	Akademija për Gjykatës dhe Prokuror Publik dhe donacione
Realizimi i të drejtave të viktimit në procedurën penale me shqyrtim të veçantë të të drejtave të fëmijëve	Të drejtat e viktimit/ fëmijëve në procedurën penale janë siguruar	Sigurimi i përkthyesve të autorizuar gjyqësor në gjuhët e viktimit dhe emigrantëve ilegal	MD	Në vazhdim	Numri i përkthyesve të autorizuar gjyqësor	Të akuzuarit ose buxheti i Republikës së Maqedonisë
		Informimi i viktimit për të drejtat e tyre në procedurën penale	Akademija për Gjykatës dhe Prokuror Publik	Në vazhdim	Numri i viktimit të informuara	MPPS, SHQ, PP dhe Gjykata

